

~~1445~~

КАССАНДРА.

КНЬИГА ДРУГА

у

СТИХОВИ СЛОЖЕНА

ТИМОФЕЕМЪ ИЛИЪ,

Намѣстникомъ Протопресв. Чанадскогъ и
Парохомъ Санадскимъ.

Р 2273/1
204678
Р 190 II 417/2

ВАССАЩА.

КНЪИГА ДРУГА

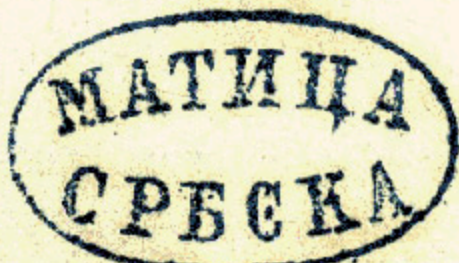
у

СТИХОВИ СЛОЖЕНА

ТИМОФЕЕМЪ ИЛИТЪ,

Намѣстникомъ Протопресв. Чанадскогъ и Парономъ

Санадскимъ,

У НОВОМ САДУ,

Народ. Печатња Дан. Медаковића,

1850.

5714
БИБЛИОТЕКА
МАТИЦЕ СРПСКЕ

СК 1698

1844

RECEIVED
MAY 18 1844

55
5

7

RECEIVED
MAY 18 1844

КНЬИГА ДРУГА.

Случай овай съ господиномъ моимъ,
У царевой случившій се башчи,
За велику сви држау болю;
Я и данась вероват' немогу,
Да е когодъ у множини целой,
На прав' узрокъ помислит' могао.
Кадъ быяу веѣхъ у собу дошли,
Принцъ Персіискій Скитскомъ рекне; одма
На постелю свою да с' извали
И оставше овог' дана време,
На спокойство свое да обрати;
Кое къ овомъ изъ любви праве
Мой господинъ учини и легне.
И Артаксерс' кадъ га изъ любви
Пріятельскій стисне у обят'я,
И полюби неколико пути.
С' свима, кои допрат'ли га б'яу
Тад' изъ себе на полъ изиѣе.
Мой господинъ видеѣ' себе сама
Оставлѣна, такой с' преда туги,
Да у себи я мишля, ово е

Данъ последний нѣговогъ живота.
 Видѣши га такогъ приступимъ му,
 Да га мало поутѣшимъ речма,
 И съ нѣмъ скупа оплачемъ му тугу,
 Но кадъ нѣму я говоритъ теде;
 Остави ме Араксе! рекне ми,
 Остави ме да умремъ у миру.
 И томе се нигда немой надатъ,
 Да ѣе с' мое, несреѣнѣгъ на свету,
 Кадгодъ моѣи поболшати станѣ.
 Узми себи юшъ што имамъ благо,
 Готовъ новацъ и каменъ драго,
 Пакъ ты иди къ сладкимъ родительма,
 Къ родительма и моимъ и твоимъ,
 А о мени кои самъ и тебе
 У оваку несреѣу стурао,
 Нигда немой ни опоменутъ се.
 Помоѣ твою текъ дотле ѣу прииматъ
 Докъ юшъ мени живитъ допуштаю;
 А како ми живити забране,
 И искажу смртну сентенцію,
 На векъ овогъ оставъ несретника,
 И поити Скитскомъ цару казатъ,
 Како му е сынъ несреѣнѣ прош'о
 И како е сужнѣгъ робства дост'о:
 И да му е у томъ истомъ робству
 Лепотица найлепша на свету,
 Иказала смртну сентенцію.
 И то нѣму незаборавъ казатъ
 Преко кѣри, да му с' царъ Дарія
 Осветіо, што му е войнике,

И толике Персіянце силне
 Потукао на поляма бойнимъ,
 И крвѣ да самъ я имъ исплатію.
 И више е къ мени говорію,
 Съ коимъ ми е срдце разчунав'о,
 И повода къ одговору дав'о.
 Свакояко я самъ нѣга тео,
 Представляюћ' различне узроке,
 Утѣшити у несрећи такой
 (Ма и самомъ потоку да су ми
 Изливале с' сузе изъ очію:)
 Но онъ мени говорит' недаде,
 Рекшій къ мени: Доста већъ Араксе!
 Неговор'мо о томъ кадъ Статіра
 Сама мене умртвити жели,
 А и я самъ едномъ зарек'о се
 У свачему покорит' се нѣойзи,
 Непротив' се намереню моме,
 Кадъ знашъ, да знамъ остати при речи.
 Да, да, лепа и красна принцезо!
 Дигнув' очи горе, речъ продужи,
 Да, да! себи ты удовлетварашъ
 Нит' е нужно да т' други помаже
 У немири, ты мене и сама
 За греове казниш по правицы.
 Говорити ты мени забрани,
 Умствовати ты мени забрани:
 Но по овомъ смислу зашт' мы небы,
 У несрећну ону ноћъ за мене;
 Кадъ самъ прѣтивъ нападеня Скитскогъ
 Одбранію тебе са твоима

Забранѣно подѣ твой шаторъ уѣи.
 Она мала услуга сбогъ кое
 Обвезаномъ себе бытъ издавшъ
 Греовеми предѣ тобомъ покрыва,
 Гди б' требало што за греѣ признаешъ
 Тисуѣ' пути да ты е миліе,
 Одѣ услуге оне мое мале.
 Та услуга, кою теб' указа.
 Томъ приликомъ, та е благородна,
 И едноме принцу прилична е:
 Но премилій родъ мой што остави,
 И съ наравногъ пута што се сиѣо,
 Неизбѣжну предѣ твоимъ ногама,
 Навалице, несреѣу да наѣемъ,
 Съ тымъ самъ дѣло любеѣег' те принца
 Учинію, и іошъ такогъ принца,
 Ког' ѣе твоя любовь у гробъ свалит'.
 Но чимъ самъ те о немилостива
 Тако мог'о увредити яко,
 Да м' одкажешъ навекъ пріятельство?
 Та испытай добро мое грее,
 И видиѣешъ, да те тако нисамъ
 Увредію, да са смрѣу небы
 Ярости ти удоветворію.
 Оѣе л' дуже одѣ живота мога
 Твоя злоба и ярость траяти?
 И оѣе л' се на невину душу
 Мою срдит'? коя зато само
 Ово тѣло оставля, да твоіой
 Той ярости за доста учини?
 Не, не, о не, любезна принцезо!

Ниси тако ти каменог' срдца ,
 Я знамъ добро, да ѣу смрћу моіомъ
 Задовольно теби учинити,
 А и то знамъ, кадъ престанемъ живит',
 Да ѣу престат' безпокояват' те.
 На тисућу начина е ова
 Чувствованя своя изражав'о,
 И ма да самъ како нудіо га,
 Лекарію кою да попіе,
 То нипошто учинит' нетеде,
 И целу ноћ у овако тужномъ
 И жалостномъ проведе говору,
 Тако да б' съ тимъ и камено срдце
 Къ сожаленію привести морао.

Кадъ у ютру къ нѣму приближим' се
 Грозница га уватила люта.
 Принцъ Артаксерс' текъ што е свануло
 Дош'о бѣше къ Господину моме,
 И видѣв' га у каквомъ е станію
 Безпримѣрно о нѣму тужаше,
 И дозвавшій лекаре, сви скупа
 Неутрудно о томъ настояше,
 Да предъ пѣима лекарію узме.
 Безъ помоћи Артаксерса, я га
 На то не бы наговорит' мог'о
 Предъ овима свое очаянѣ
 Да б' могао како утаяти,
 Употреби лекаріе редомъ;
 А кадъ овій наполь изиђу,
 И кадъ себе усамлѣна види,

Поче бацат' све те лекаріе,
 И съ лекари подсмевати се.
 Царь Дарія тай данъ пооди га,
 И видѣв' га болна, велико в
 Показив'о о томъ невольство.
 Принца мога удвоява с' туга,
 Што толикій видѣв' сожалую
 О нѣговой несреѣи и больи.
 И царица съ красномъ Парисатомъ
 Тай исти данъ поодит' га доѣу;
 Бр' Статира боеѣ' се, да ѣе се
 У присутств'ю нѣномъ открыт' тайна,
 Изостане, претвараюѣи се,
 Да и нѣойзи башъ найболъ нѣе.
 Бедный болникъ узрокъ незнаюѣи
 Што Статіра из'остала бѣше
 Крозъ то тако бацы се у тугу,
 Да га люѣа двапутъ него прва
 Поче кинѣит' немила грозница.
 Како прву, и ову ноѣъ тако
 У великомъ немиру проведе,
 И кадъ сване поче се облачит'.
 Онъ сад тако малаксао бѣше,
 Да се едѣа обуѣи могаше,
 Чему му се я дуго противи :
 Но найпосле видеѣ' да немого
 Нипошто га одъ тогъ одговорит',
 Ма да самъ се мало и срдіо,
 Допуштимъ му нек' ради шта оѣе,
 Нестерпѣливъ садъ я врло бывшій,
 Шта ѣе тако боланъ започети.

Кадъ найпосле сасвимъ се обуче,
 И одмили у найближу собу,
 Заповеди мени да никога
 Осимъ едногъ само Артаксерса,
 Къ нѣму пустит' я неусудим' се.
 Текъ што врата за собомъ забрави,
 Ал' ето ти принца Артаксерса,
 Кои болногъ кревету пристуши,
 Но на томе нѣга ненашавшій,
 Удиви се и мало уплашы.
 После: Гди в Оронттѣ? запита ме.
 Я му каза, и поче га молит',
 Да с' потруди Господина мога
 Садъ изъ овогъ избавити станя;
 Кое мени онъ обећа, да ће
 На то свое силе употребит'.

Кадъ Артаксерс' у собу му уђе,
 И са срећнимъ ютромъ поздрави га,
 Съ разширенимъ рукама потрчи,
 Да загрли Господина мога,
 Да загрли, и да га излюби.
 Мой господинъ колико му станѣ
 Допушћаше, пригрлив' га рекне:
 Не, не, далѣ, Артаксерсе! не не,
 Та искреность неприличи мени,
 Дружбы нашей край треба да буде,
 Любовь твоя, кою мени досадѣ
 Указива недостойномъ вѣрно,
 Садъ престати, прекинути с' мора;
 Ако текъ в съ твоіомъ грдномъ штетомъ

Дуже самномъ проводитъ нежелашъ.
 Први путь ти садъ искрено кажемъ,
 Да ме совѣсть моя гризе яко
 Што самъ тебе до данасъ варао,
 Притворница што самъ съ тобомъ быо,
 Тайне мое одъ тебе криюћи.
 Артаксерсесъ на речи му ове
 Удививъ се, сбунѣнъ край чекаше!
 А Орондатъ веѣма усиливъ се
 Негъ тадъ станѣ што му дозволява,
 Почетъ говоръ овако настави:
 Артаксерсе! немой ми се дивитъ,
 Притворство є мое безпримѣрно,
 Туга моя врло є велика,
 Неопростимъ и смртанъ є греѣ мой,
 Ты си мени дружбу поклоню,
 А я самъ те съ притворношчу вар'о;
 И зато садъ (овако настави,
 съ стола копль у руке узевшій,
 Држећъ за вр' нѣму пружаюћи:)
 Узми ово оружје оштро,
 И пре негъ што б' изъ предъ смрти мог'о
 Уклонитъ се, прободъ ономъ сердце,
 Кои те є варао притворно,
 На зло любовь обратаюћъ твою;
 И небой се сотимъ да ћешъ сгрешитъ,
 Єр' на твое гледаюћи станѣ,
 И на миле породице твое,
 Избрисавшій мене съ овогъ света,
 Великогъ бы є' свогъ непріятеля
 Сотимъ могли сви вы опростити.

И найпосле несматрай ме као
 Масагитскогъ принца и Оронта,
 Кои ти е и къ твоима свима
 Срећно мале услуге указ'о,
 Но к'о Скитскогъ принца Орондата,
 И законна ономъ наслѣдника,
 Кои често съ крвлю поданика
 Твои, поля обща орошава;
 И найпосле да т' греј исповедимъ,
 Сестре твое Статіре лепота
 У вашу ме палату домами.
 Шта садъ чекашъ, разумевшій ово,
 Осудит' те зато нико неће,
 Ако оногъ погубишъ, кои е
 Къ презренію повода ти дао:
 По вољи ћешъ съ тимъ учинит' Отпу,
 А и сестру, која е, пре, нег' е
 Познавала мене, обвикнута
 Одъ колевке презирати Ските,
 Сотимъ ты ћешъ врло обвезати.
 Артаксерсесъ, кой с' то над'о ніе,
 Да ће чути, к'о Ідолъ стаяше,
 И незнаде бдил' ли или снева.
 Странно ово нѣму сасвимъ дѣло,
 К'о санъ какавъ вообразав' себи,
 Быо б' раванъ едномъ самртнику,
 Да изтекше изъ очію сузе,
 За жива га издавале нису.
 У намеры међу тимъ Орондатъ,
 Неизменимъ и сталанъ остане,
 И видећи, да се Артаксерсесъ

Са осветомъ одоцнява, рекне:
 Те ти сузе умалюу храбрость,
 И юначество у стыдъ доводе ти,
 Непропуштай садъ прилику ову,
 Коя ти се дае, да с' осветишъ
 Рода твога найвећемъ злотвору,
 И обвежешъ сотимъ већма мене.
 Славніа бы, а и много слађа
 Смртъ ми была одъ твое деснице
 Нег' одъ мое: но кадъ обе ову
 Нећеду ми да учине брзо,
 То ће любовь, боля и неволя
 Мени мислимъ задоста учинит'.
 Артаксерсесъ кои Орондата
 Съ вниманіемъ великимъ слушаше,
 Као изъ сна садъ каквогъ освети с',
 И о свему сбывшем' се судећи,
 Кадъ га беше погледао добро,
 Притрчи му, и падне на нѣга,
 Комъ с' так' срдце узмутило беше,
 Да незнаде проговорит' речце.
 Међу тимъ е Артаксерсеу време
 Удивленѣ разганят' почело;
 И наипосле кадъ мало умири с',
 Съ веселіимъ Господину моме
 Лицемъ, ове изговори речи:
 Погрешке ми, о велики Принце!
 У кое самъ непознаваюћ' те,
 Пасти мор'о, тако су велике
 Оплакат' ій да у станю нисамъ.
 Прекомерне погрешке су мое,

И тако су грдне и велике,
 Да кадъ небы познавао твою
 Безпримѣрну и редку доброту,
 Не бы с' мог'о опростеню надат',
 Као и ты сотомъ игромъ твоіомъ,
 (Ако тако то нарећи могу)
 Да си тако увредіо мене,
 Да бы т' доцне то опростит' мог'о,
 Да ми твое садъ жалостно станѣ,
 Радость неку у души нераѣа.
 Зар' ты мислишъ о немилостивый
 Орондате! да съ тымъ што си мени,
 Тайну твою искрено открію,
 И што с' твое изменило станѣ
 Да ће с' моя изменути любовь
 Къ теби, коя у срдцу пламти,
 Ма Цареви, Скитскій и Персіискій
 Вечно еданъ на другогъ да мрзу?
 И зар' мислишъ да у Артаксерсу
 Тако срамно обитава душа,
 Да се сномъ осветити жели,
 Ком' свой животъ, и свободу целогъ
 Свога дома има благодарит'?
 Не, не, Скитскій благородній Прінце!
 Нигда с' мои наслѣдника неће
 Съ такомъ лягомъ образъ овранити,
 Крвь Персіискій Царева съ коіомъ бы
 Вековечно окаляна была,
 И то нигда допустити неѣу,
 Да ми когодъ кадъ пребацыт' може,
 Орондата да ми е познанство

Дугъ къ Оронту избило изъ главе.
 К'о Оронта кадъ самъ те любію,
 Поштоваћу т' као Орондата,
 И съ изменомъ ако твога стана,
 Стара дружба наша што устрпи,
 То ћу тебе већма него л' себе!
 Увекъ любит'; ер' ми е извѣстна
 Смртъ, ако ми ты дружбу одкажешъ.
 Задржи ме о велики Принце!
 И унапредъ у твоѣмъ пріятельству
 У кое се я теби одаемъ,
 И немой ми дружбу одказати.
 А Статіра, (коя твою любовь
 За честь себи приписати може,)
 Ако с' онимъ чувствованіѣмъ небы,
 По правицы кое с' заслужио,
 Теби одъ садъ показыватъ тела,
 Презрећу ѿ, и непріятелѣмъ
 Вечитимъ ћу учинит' се нѣнимъ.
 Я е одма зато идемъ молит',
 И заслуге, и твое рођенѣ
 Молбы мислимъ да ће ми помоћи:
 Кою ћу я съ такимъ чувствованіѣмъ
 Ньой предложит', да ћешъ изъ те брзо
 Мою къ теби искусит' наклоность,
 А за труде ове мое желимъ,
 Твогъ живота да изменешъ начинъ;
 Ер' ми и мой дотле животъ міо
 Быт' неможе, догодъ тебе тако
 Невесела будемъ примѣчав'о,
 И докъ мисли, кое тебе тако

Грозно кинѣ, неизгнашъ изъ главе,
И къ дружбы се моіой не обратишъ.

Удивленъ господина мога
И велику радость, мени ніе
Мож'но теби описати право;
Артаксерса сладко израженъ,
Обнавляюѣ у нѣму надежду,
У едномъ га тренуѣу измене,
Поврати му очевидно снагу,
Срдца чувства у нѣму изумру,
И онъ свою заборава болю.
Артаксерсу садъ се онъ одава
И у любовь и у пріятельство,
И то дуго чинитъ не бы прест'о,
Да принцъ овай, кои е о здравлю
Принца Скитскогъ старао се, ніе
У постелю нудіо га леѣи.
Кадъ онъ опетъ садъ у креветъ легне,
Артаксерсесъ покрай нѣга седне,
Мене самогъ при себи задрже,
И персіискій принцъ ми заповеди,
Догаѣае, господина мога,
У тайности кое досадъ држа,
Да све нѣму приповедемъ редомъ.
Мой господинъ любезномъ свомъ другу,
Самъ искаже свое догаѣае,
Судеѣ, другогъ зато неспособнимъ.
Любовь, бѣше почетакъ му речи,
Кою, своимъ изказавшій редомъ,
Съ Статіринимъ заключи е речма,

Додав' къ тимъ іошъ невестицу свою,
 Принцъ персіискій о коіой незнаше;
 Но обновив' съ тима рану свою,
 Быо б' пао у слабость пређашню
 Да Артаксерс', кои га е досадъ
 Съ вниманіемъ найвећимъ слушао,
 Съ овимъ речма рабріо га ніе.
 Твои дивни, милій Орондате!
 Догађаи, срдце ми нараю;
 Но о тимъ ти виш' споминят' неђу,
 Ёр' ій и самъ скоро заборавляшъ,
 Но трудиђу с' колико узмогу,
 Да ти будемъ у свачемъ на руцы.
 Сестра моя мене врло люби,
 А и ты си любви достоянъ,
 Два извора ова питаю ме,
 Да ће с' она тебе склонит' любит'.
 А и то ти управ' казат' могу,
 У свомъ дворѹ међу принцезама,
 Да ни едне међу нѣма нема
 Кое любовь већъ добіо ниси.
 Нѣне речи не б' требало да су
 Угасиле у теби надежду,
 У коима противъ тебе немож'
 Ни найманъ презирства се наћи;
 Но то ніе могуће да случай
 Изъ ненада представлѣни нѣойзи,
 По мѣнію нѣномъ, у рођенію
 Одъ нѣ, много у манѣмъ степену,
 Причинію нѣой увреду ніе.
 Женскогъ пола ты добро знашъ станъ,

Особито кое су нъой равне,
 И познаешъ нѣине обичае;
 Зато молимъ промисли се добро,
 И у место твога очаяня,
 Поврати се у преѣашнѣ здравлѣ,
 И очекуй съ помоћію моіомъ
 Заслужену слѣдъ радости твое.
 Орондатъ му на то одговори:
 И ты све то очекуй одъ мене,
 Што одъ прінца такогъ очекиватъ
 Можешъ, когъ си изъ гроба извук'о,
 И съ не манѣимъ чувствованѣмъ, кои
 Твою любовь прійма, нег' што тражи
 Способъ, како б' жертвовао с' за те.

Артаксерсесъ свршивъ говоръ овай,
 Опрости се съ господиномъ моимъ,
 И къ Статирѣ управъ упути се,
 Да о среѣи покуша му радитъ,
 У покою нѣга оставившій,
 У покою да рекнемъ толико,
 У колико узнемиренъ умъ му,
 Обеѣанѣмъ овимъ Артаксерса,
 У надежды виѣаше се смиренъ,
 У толико да цылъ си измене,
 Уморити грозномъ смрѣу себе —
 Ако и есть одъ некол'ко дана
 Борба душе нѣгове толико
 Ослабила была до немоѣи,
 Изъ постелѣ тешко да устаяшъ,
 Но грозница оцетъ нѣе нѣга

Тако яко, као пре кинѣла;
 На два сата по одлазку принца
 Персійскога, познаду лекари,
 По образи, и веселимъ речма,
 И біенѣмъ жиле, очевидно
 Да му с' мало повраћава здравлѣ.

Принцъ персійскій кадъ остави скитскогъ,
 Къ Статіры се управо упути,
 (К'о изъ уста мога господина
 Што самъ ово после чути мог'о,)
 Гди є саму съ єдномъ дєвойчицомъ
 Съ коіомъ с' она забавляла бѣше
 У потіємъ затече говору:
 Но предъ овомъ свое намеренѣ
 Онъ нехотѣв' открыт', замоли є,
 Да у другу съ нѣимъ сѣбу отиде;
 И кадъ тамо оду, принцъ Артаксерс',
 Одма врата за собомъ затвори,
 И понуди сестру да нузъ нѣга
 Посади се на свилєну клупу,
 И кадъ неко време, на нѣой очи
 Држаючи, гледао є бѣше,
 За руку є узме, и стиснув' іой
 Руку, ове проговори речи:
 Сладка сестро! єли то истина,
 Да ты брата изъ свєгъ срдца любишъ?
 Сладкій брате! одговори она
 Незнамъ узрокъ што ме зато пыташъ,
 Кадъ си о томъ уверенъ одавна.
 Но я таку разумевамъ любовь

Одговори нато Артаксерсесъ,
 Кою дѣломъ доказат' ти треба.
 Кадъ одъ тебе зактевао будемъ.
 Велико бы то быт' што морало,
 Статіра му на то одговори,
 Чему би ти противити с' могла,
 Бр' на свету, да я Артаксерса,
 Одъ сви други людій веѣма любимъ,
 То е света, и така истина,
 Као што се я зовемъ Статіра.
 Я толико, Артаксерс' іой нато
 Одговори, одъ тебе нежелимъ,
 Нит' ѣу и ког' славы завидити
 Кой одъ тебе таку заслужуе.
 Пемой ми се сладка сестро! немой,
 Речь настави, о томъ уплашити,
 Што ѣу т' страно предложит' пытанъ.
 И казат' ти, да одъ одговора
 Твог', среѣа ми и животъ зависи.
 Твою праву къ мени любовь я самъ
 Искусію, и тай ме е узрокъ
 Возбудію, да на нашемъ сродству,
 Теченіе момъ животу зидамъ.
 Но паз' добро сладка сестро моя,
 Пази добро, шта ѣнешъ ми обеѣат',
 И толико обеѣай ми само,
 У колико, ако б' сродства нашегъ
 Любве знаке отъ тебе зактев'о,
 Дѣломъ мени то да осведочишъ;
 Бр' другчіе, ако се преваримъ,
 Мене више за брата недржи,

Но за тако лице, кое с' смртно
 Увредила, и кое ће зато
 Скоро свою смртъ видити морат'.
 Статіра се іошъ досада ніе
 Речма свога брата зачудила;
 Но видеѣи да онъ съ тако силнимъ
 Волнованѣмъ говоръ продужава,
 Овако му она одговори:
 Принцъ персіискій веѣма сестру люби,
 Нег' да б' одъ нѣ што тако зактев'о,
 Кое небы изъ тогъ ил' из оногъ
 Учинити могла му узрока,
 Коя брату за доказат' любовь,
 Кадъ бы каква зактевала нужда,
 Готова е са своимъ животомъ.
 Но я увекъ рекне принцъ готовъ самъ
 Са животомъ моимъ твой заменут',
 И пре б' вол'о себе уништожит'
 Нег' видити тебе у несреѣи:
 Но извѣстни и многій узроцы
 Сасвимъ мене садъ увераваю,
 Да одъ тебе зактевати неѣу
 Оно, што бы теб' было противно,
 И што мислимъ одреѣи ми неѣешъ,
 Сотимъ више, ако брата среѣу
 У томъ послу умешану гледишъ.
 Но наипосле сладка сестро моя!
 Да те многимъ не теретимъ речма;
 Я мой животъ одъ тебе зактевамъ,
 Кои мени продужити можешъ,
 Средствомъ среѣе драгогъ ми Оронта;

И то управъ одъ тебе зависи.
 Станъ ово у комъ ме садъ гледишъ,
 Мож' приписат' Оронта промены,
 Чему с' узрокъ учинила сама.
 Ако умре онъ, то ніе можно,
 Да љу и я далъ живит' моѣи,
 А ако пакъ онъ живити буде,
 То самъ теби за мое блаженство
 Много дужанъ; продрзливостъ ону,
 О коіой га ты за винна држишъ
 Неприписуй нѣму него мени.
 Нечуди се сладка сестро о томъ,
 На последнѣмъ свогъ живота концу,
 Онъ є мени све исповедію,
 Изъ међу васъ шта се догодило;
 И несрећа управъ нѣму та є
 Поводъ дала, себе да откриє,
 Ко є, шта є, и зашто є досадъ
 Подъ именомъ туђимъ кодъ насъ быю;
 Знаюћ' родъ му, и нѣгово станъ,
 Безъ увреде како твое личне,
 Тако исто и круне персіиске,
 Оно, што си одрекла Оронту,
 Я одъ тебе садъ нѣму зактевамъ.
 О рођеню нѣговомъ немой се
 Ни найманъ сестро! соблазняватъ,
 Кое му є са свимъ нашимъ равно,
 Сматраюћи нашегъ родителя
 Превысоко Достоинство царско,
 И кое я врло одобравамъ
 Што є ово до данашнѣгъ дана,

У тайности задржат' желію.
 Немой дакле сестро! убіяти,
 Нити оногъ, комъ си обвезана,
 Нит' искрену мою братску любовь.
 Умереность твоя позната ми,
 Смѣло мене садъ удостоява,
 Да онаку, подъ печатомъ кою
 Треба хранит', тайну, откріємъ ти.
 Зато т' кажемъ, да не Массагітскомъ
 Владѣтелю Оронту, но славномъ
 Орондату, скитскогъ цара сыну,
 У Европы найвећи держава
 Наследнику, дужна с' благодарность,
 За свободу твою одавати.
 Недиви с' томъ сладка сестро моя!
 И истина да то ніе немой
 Тако мислит', к'о што о томъ сумняшъ
 Прінцъ кріюх' се, ніе више ово,
 Кои да бы цара свога ярость
 Избех' мог'о, къ нама прибег'о е;
 Но прінцъ, кои, први путъ видех'те,
 Тимъ пораженъ на несрећу свою,
 А велике наше куће срећу,
 У томъ часу у тебе залюби с',
 Свое къ оцу дужности погази,
 И державе, надъ коимъ е небо
 Учинило нѣга господаромъ
 Оставившій, у непріятеля
 Удалѣне поити предѣле,
 Ђдва птица кудъ долетит' може,
 Тебе єдну видити желећи,

И свой животъ, кои е за тебе
 Едну само продужит' желіо
 Теби вечно посветит' отеѣи.
 И далъ е говорити тео,
 Кадъ прінцеца, коя га е досадъ
 Съ вниманіємъ найвеѣимъ слушала,
 Говорит' му далъ препятствуе
 О Богови! ели то могуѣе?
 Ил' ме оѣешъ брате да превариш?
 Не желимъ те преварити сестро
 Одговори на то Артаксерсъ,
 Но к'о свето, што т' каза, веруй ми,
 Ёр' ти праву я истину кажемъ,
 И одъ тебе желимъ да нѣгову
 Любовь пріймишъ, кою как' роѣенъ,
 Так' и силне нѣгове вредности,
 Врло тебе обвезую на то.
 То ты желишъ, рекне му Статіра,
 Да я мога, и целе намъ куѣе
 Сына любимъ, найвеѣегъ злотвора;
 И колико б' ако се промислимъ,
 Съ намереніємъ твоимъ увредила
 Оногъ, одъ когъ получисмо животъ
 Неѣе теби ништа странно бити,
 Што се твоіой намери противимъ.
 То бы мени горе нег' смртъ было,
 Одговори Артаксерсъ, еръ самъ
 Скитскомъ прінцу дружбу завештао
 Тако, да с' съ нѣомъ растати немогу;
 Зато ако мене избрисати
 Съ овогъ света нежелишъ, молимъ те,

Немой више презирати нѣга,
 Бр' веруй ми, нигди више нећешъ,
 Орондата кадъ у гробъ оправишъ,
 Артаксерса очима видити.
 Бли можно рече му Статіра
 Да се кидашъ о ономъ толико,
 Кои ти є поданика силній
 Немилице крвцу проливао?
 И съ коимъ докъ нѣговъ и твой отаць
 Живе, немож' надат се миру?
 А ел' можно немила девойко!
 Принць іой рече, кадъ ти о онійма
 Опоменеш' с', коя си му дужна,
 И да после извѣстногъ познанства
 Злоба у твоѣмъ задржи се срдцу?
 И треба ли садъ намъ на то сматрат',
 Што є онда съ штетомъ намъ народа,
 Показив'о свое юначество,
 Кадъ насъ ніе іошъ ни познавао,
 И съ тимъ више, што є изъ дужности
 То творію; и зар' нећешъ о томъ
 Промислит' се, да є честь и живот,
 И свободу, како теби самой,
 Так' свой нашой кући сачувао,
 И о томе, текъ да тебе види
 И да теби само служит' може,
 Достоинство, државу, и отца
 Оставити, да ніе жалію;
 И свой животъ медь непріятельске
 Руке, да се усудію бацыт'.
 Зар' оваке силне и велике

Жертве, нису наметозлобіе,
 Ако с' тако то нарећи може,
 Теби могле изгладит' изъ главе.
 Заръ нѣгове толике вредности,
 У уму твоѣмъ забвене су тако,
 Да садъ, кое добро познавшій га,
 Иепріймишъ га у болъ призрень?
 А зашт' и то себи не представишъ,
 У какве е, тебе ради само
 Опасности, себе низвргнуо?
 Нѣе мож'но сладка сестро моя!
 Нѣе можно, де ћешъ кадгодъ моћи,
 Оно, што е теби учинію,
 У пуной му возвратити мери,
 Ма да много учинишъ му више
 Него што я одъ тебе зактевамъ,
 И опетъ бы текъ едну частицу,
 Сотимъ нѣму исплатила дуга.
 Но све ово остав'мо на страну,
 Ал и мою оћутимо ползу,
 Но на твою посмотримо само:
 Сладка сестро! као што самъ напредъ
 Обећ'о ти, да одъ тебе нећу
 То зактевать', што б' т' на шкodu было,
 Посмотримо твою ползу само,
 Мож' ли себи већегъ Прінца желит'
 Одъ овога? И изъ болъ куће,
 Мож' ли себи срећу очекиват'?
 Мож' ли лепшегъ гди на свету наћи
 Комъ бы срдце поклонила твое.
 Или болъ рећи, ел' то можно,

Да толика благородна свойства,
 Сва Орондаты која притяжава,
 И која се съобрази му слажу,
 Кога свако и безъ чувства срдце
 Услађую, да у твојемъ нису
 Движеніе учинити могла?
 Сладка сестро! већъ е доста было,
 Што си досадъ тако строга была.
 А садъ треба да се по ублажишъ;
 Доста си се томе противила,
 На што те е позивала дужность,
 И доста е было што си досадъ
 Одъ рођеногъ твога брата, кои
 Већма тебе него себе люби,
 Отвращала на молбу му лице,
 Говоръ овај подъ овакимъ видомъ,
 И съ оваки представлѣнъ узроцы,
 Толико е повторав'о нѣойзи,
 Да бы съ овимъ и найтврђе срдце
 Къ чувствованю возбуди' могао.
 Статирине забунѣне мисли,
 За дуго іой леђау по главы,
 И чиняу быт' е неспособномъ,
 Брату дати одговоръ могућни,
 Кои међу тимъ илъ е ню грліо,
 Ил' предъ ноге бацао се нѣне,
 Нештедећи очію одъ суза,
 Съ многимъ речма, и сладки полюбцы
 Труђаше се умекшат' іой срдце.
 Кадъ наипосле дигне она главу,
 И кадъ као изъ дубокогъ санка

Освести се, съ много веселіимъ
 Лицемъ, нег' пре, у нѣга погледи,
 И падши му у наруч'я рекне:
 Шта садъ имамъ сладкій брате! радит',
 Да бы т' могла испунити волю?
 Обрадова с' Прінцъ томъ одговору,
 И одма е загрлившій рекне:
 Сладка сестро найвеѣма е нужно,
 Орондату да повратишъ здравлѣ,
 И съ поступцы предньима противній
 Да га дигнешъ изъ смртне постелѣ,
 У кою су строге твое речи
 Нѣга бѣдногъ на дно приковале.
 Оѣу л' дакле, запыта Прінцеца,
 Съ тымъ задоста учинити теби?
 Неѣнешъ, сладка и любезна сестро!
 Одговори на то Артаксерсесъ,
 Но кадъ нѣга дигнешъ изъ постелѣ,
 У кою га твоя строгость свали;
 Треба да га обнадеждишъ любовомъ,
 За заслуге нама учинѣне,
 За кою се показ'о достойнимъ.
 Да, да, оѣу, рече му Прінцеца,
 Я се морамъ повиноват, теби,
 Бр' ми ніе одреѣи ти можно
 То, што тако одъ мене зактевашъ,
 И къ чем' твою таку видимъ склоность.
 Дакле Брате! текъ за любовь твою,
 Орондата я ѣу сносит' любовь.
 Но то ніе сладка сестро доста,
 Артаксерсесъ говоръ прекине іой,

Нїе доста текъ ту да му сносишъ;
 Бр' нѣгова любовь къ теби силна,
 И заслуге чрезвычайно млоге,
 На нешто те више обвезую,
 На то, да га смѣло и ты любишъ.
 Сладка Сестро! молбы овой моіой
 Повинуй се, ако срећу мою,
 У найвећой желишъ видит' мѣри.
 Врло много, Принцеца му на то
 Одговори, одъ мене зактевашъ,
 Но кадъ е већ до тогъ дошло, нећу
 Теби брате ништа одказати,
 Но у твою бригу я одаемъ
 Чувства моя, у коя е твоя
 Братска любовь, сердце ми навукла.
 Я истина да у овомъ послу,
 Предвиђавамъ несрећу прегрдну,
 Но кадъ ништа одрећи т' немогу.
 То с' мудросћу твоіомъ управляй ме,
 И знай да ћу одъ свію греова,
 У кое ме твоя братска любовь
 Низвргава, са свимъ чиста быти.
 Артаксерса ово обрадова
 Кои, кадъ іой свою благодарность
 Съ многимъ речма каза и изрази,
 Савъ изъ срдца стра іой истерати
 Потруди се, и приповеди іой,
 Цело станъ Господина мога,
 И живота нѣговогогъ случае,
 Изъ собе іой неотѣв' изићи,
 Догодь сасвимъ искусіо нїе,

Наклоность іой къ Господину моме,
 И познао, да искрено жели
 Здрава скоро видит' Принца Скитскогъ.
 Да бы дакле то што брже было,
 Матерь свою, Царицу, намоли,
 Да могъ Принца іошъ тогъ д'на посѣти,
 Кое она свомъ обећа сыну.
 Принцезе су, обе кѣри Царске,
 Допратиле Царицу, и самъ е
 Принцъ заедно съ нѣма доћ' желію,
 Дрктаюћи, у собу корачи
 Преко прага, прекрасна Статіра.
 И за Братску любовь садъ шта ради
 Промислившій, ту се тако смути,
 Да е когодъ у лице іой гледно,
 Одма б' на томъ позн'о срдца смутню.
 Она будућ' свагда да е лепо
 Усретала Господина мога,
 Видећи га садъ у бедномъ станю,
 Сбогъ любви къ нѣой, у комъ быяше.
 Срдце іой се смилуе на нѣга,
 И заключи, да ће нѣга ради
 Свашта радит', текъ онъ да оздрави,
 Слѣдуюћ' ту и нагону срдца.
 Кадъ е найпре Господина мога
 Запытала Царица за здравлѣ,
 И съ нѣимъ мало разговарала се,
 Тад' Принцъ, сынъ нѣнъ, говоръ као да бы
 Особити съ Царицомъ имао,
 За руку е съ Парисатомъ узме,
 И дошавшій къ едномъ одъ прозора,

Съ разговори на то измишлѣни
Ту с' за дуго съ нѣма забавляше.

Тад' се тако Принцеза Статіра
Сбуни, да е дуго време, као
Изъ ванъ ума кодъ нѣга стаяла,
И к'о да е оно, што е было
Заклучила, садъ заборавила.
Мой Господинъ у великомъ страу
И любви, к'о пруть дрктаюћи,
Едва смеде дигнут' очи на ню,
Стиѣаше се што іошъ и садъ живи,
И виѣаше с' ѣутанѣмъ за грее
Опрштена и милость просити,
И съ изливомъ суза свою тугу
Нѣой открыват' и исповедати.
Но Принцеза садъ му мужествено
Приближив' се, полагаю рече:
Ели, Оронтъ, зар' оѣе да умре?
Оѣе, Госпо, одговори Принцъ мой,
Смртъ обиѣи никако га немож'.
И будући, да е любовь свою,
Врло доцне обявіо теби,
Зато Госпо кривити га немой
Што онъ ради оно, што радити
Тебе ради, мор'о е и мора.
Ако оѣе Оронтъ, мож' умрети,
Принцеза му одговори на то,
Но Орондаты некъ неумре само.
Орондаты се испуни радости,
Съ удивленѣмъ и са страомъ дуго,

Бутаюћи глед'о є прінцезу,
 Незнаюћ', нъой шта ће одговорит'
 И съ тимъ више, видећи царицу,
 Да се къ нѣма повратила бѣше.
 Но онъ зато опетъ ове речи,
 Усили се казати прінцезы:
 Орондатъ ће живити Прінцезо!
 Ако она, за кою онъ жели,
 И за коіомъ погинути мора,
 Дисати му и живит' дозволи.
 Прінцеза му одговори брзо:
 Не текъ то ти, она дозволява,
 Но то жели, и за то те моли,
 И іошъ ако што надъ тобомъ влас ги
 Она има, то ти и налаже.
 Владѣтельница персійска съ прочима,
 Кой дошли къ постельи бѣяу,
 Говорит' имъ више препятствую.
 На образи, Артаксерсесъ, позна,
 Господина мога, и то кратко
 Време, да є на ползу му было.
 Ни накои начинъ немогаше
 Артаксерсесъ, радость сакрыт' свою,
 И царица, съ прочимъ прінцежама,
 Текъ што собу прінца могъ оставе,
 Артаксерсесъ одма му се врати,
 Желећ' дознат' одъ нѣга како є
 У свомъ послу съ Статіромъ успѣо,
 Изъ чега самъ, къ господину моме,
 Я, нѣгову, много већма, любовь,
 Нег' пре што самъ дознав'о, познао.

Я у станю радость господина
 Мога, вписамъ исказат' ти кадаръ,
 И нити ти оно представити,
 Артаксе рсу шта е говорію,
 Колико е нѣга назв'о пути
 Хранителѣмъ Анѣломъ и Богомъ,
 И нит' начинъ, коимъ се у дружбу
 Вековечно нѣму одавао.
 То е доста, што ти ово кажемъ,
 Да е нѣга тресавица люта,
 Одма трећегъ оставила дана,
 И съ променомъ чувства да с' и здравлѣ
 Нѣму тако повратило брзо,
 Да е после времена тридневногъ,
 Изъ по стелѣ свое дигао се,
 И четвртогоъ дана да е свою
 Болну собу оставіо празну.

Го сподина мога здравлю, цео
 Дворъ персійскій обрадовао се,
 И по правди, то казати могу,
 Да е љу свомъ Периполю граду,
 Радость ова свима обща была.
 Кадъ е дакле већъ у станю быю,
 По свободномъ одити воздуху,
 Почео е одма трудолюбно,
 Посъщават' сву семею царску:
 И кадъ найпре цару и царицы
 Почестъ ову учинію бѣше,
 Тад' отиде лепимъ принцезама
 Учинити свое подворенъ,

Гди у дружеству съ нѣима и Роксану
 Сестру нѣину одъ стрыца затече,
 И у истомъ томе магновенію,
 Кадъ е мой прінцъ ове поздравію,
 Артаксерсесъ у собу корачи,
 И Роксану съ Парісатомъ одма
 Забавляюћ' одведе на страну,
 Учинившій господину моме,
 Съ тимъ прилику, да по своіой вољи
 Съ Статіромъ се разговарат' може.
 Нежелећи онъ прилику ову
 Пропустити, кадъ е неко време,
 Ђутаюћи, у ню погледао
 Овако іой говорити поче:
 Кадъ си мени Владѣтелько моя
 Дозволила живит', неznamъ оће л'
 Говорити мени быт' свободно.
 Но ако бы о чемъ другомъ было,
 Говорити забранѣно мени,
 Вальда ће ми дозволѣно быти,
 Благодарит' моіой спасителькій.
 Цео нашъ дворъ, обвезанъ е теби,
 Прінцеца му одговори на то,
 А и я б' неблагодарна была,
 Кадъ се о томъ постарала небы,
 Да ономъ, комъ, сви смо обвезани,
 Непомогнемъ до блаженства доћи.
 Мала моя услуга, кою самъ
 Учинію, већъ е наплаћена,
 И све, што бы у целомъ животу
 За васъ радит' унапредакъ мог'о

За све ми е напредъ исплаћено.
 Любовь, кою, указа ми болномъ,
 Здравомъ немой молимъ те одрећи.
 Дакле то самъ добро учинила,
 (Смешећи се рекне му Принцеца)
 У леченю што с' занима твое.
 Башъ да ми е непозната была,
 Особа ти, и заслуге твое,
 И дужности мое съ проћу тебе,
 Да самъ како годъ заборавила,
 Опетъ бы ме брата мога любовь
 Нагонила на то; ер' я нѣму
 Све живота мог' жертвуемъ дане,
 Мой господинъ съ дубокимъ уздисомъ
 Одговори нъойзи, кадъ ме Бози,
 У толикой немилую меры,
 Да се твоимъ смѣло звати могу,
 Опетъ себе за пресрећна сматрамъ,
 Што за любовь твога сладкогъ брата
 Мене сасвимъ ти презрела ниси,
 И што мени као пріятелю
 Твога брата позволявашъ живит',
 Принцеца му, коя изъ свегъ срдца
 Заиста га любляш', желећи му
 У колико можно е угодит'
 Одговори: я т' незабранюемъ,
 Да с' ненадашъ поболшаню твое,
 А и о томъ уверит' се можешъ
 Да те лепо поштуемъ и ценимъ.
 Истина е! братъ да ме е на то
 Умолю, да т' поодимъ болногъ,

Но я теби садъ се исповедамъ
 Да самъ о томъ уверит' се могла,
 Да то сама учинит' могу,
 То бы была учинила сама,
 На што ме е умоліо други.
 Орондаты се у толико б'яше
 Нѣнимъ овимъ обрадов'о речма,
 Предъ ноге іой да е готовъ быо
 Прострети се, и дѣломъ доказат'
 Тайну свои изказани речи:
 Но дошавшій къ себи уздржи се
 У колико могућно му б'яше,
 И ова іой съ веселіимъ лицемъ,
 Съ когъ радость му виђаше се, рекне:
 Я самъ одма примѣтіо госпо,
 Іошъ у ономъ славномъ магновенію,
 Кое вечно твоимъ учиниме,
 Да ме неко особито къ теби
 Къ почитанію божество привлачи,
 И у животъ што ме ти поврати,
 И съ тимъ силу тогъ славимъ божества.
 Покоя ме неке твое речи,
 Дрзкость моя, коя е изъ уста
 Твои красни извукла, лишише,
 Но съ другима, тай ми повратише.
 Захвалит' ти я нисамъ у станю,
 Изъ дубоке што с' пропасти мене
 Избавила, съ твоимъ сожаленіемъ,
 И подигла на срећу найвећу.
 И више бы у своіой радости
 Мой господинъ говоріо нѣойзи,

Да му ніе Персіиска принцеза
 Прекратила говоръ овимъ речма:
 Орондате! веруй да самъ више
 Учинила, нег' што би требало
 Кадъ се, ко самъ, я промислимъ само,
 Но кадъ опетъ, ко си ты, помислимъ,
 И насъ ради шта си учиніо,
 А найвише мене саме ради,
 Чини ми се, да б' неблагодарна
 Была, любит' кадъ те не бы тела.
 Противно є мени здраво было
 Што с' Оронтъ мене усудіо любит',
 Но будући братъ ми одобрава
 Да ме може Орондате любити
 И да нѣга любит' налаже ми,
 Кои одъ насъ ни съ чимъ манѣи ніе,
 Сматраюћи на наше рођенъ,
 И кои є у премноге беде
 Низвергав'о себе мене ради;
 Судимъ, да бы противъ пріятельства
 И дужности мое согрешила,
 Одъ пређашнѣ кадъ небы строгости
 Одступила колико толико.
 Но гледаюћ' и на ме, и на те
 То те молимъ, нелюби ме явно,
 Но паметно продужавай любовь,
 Да како годъ, да с' подразумева
 Са Персійскомъ принцезомъ принцъ Скитскій
 Недођемо предъ светомъ у сумню.
 Овай случай мене плаши яко,
 И кадъ о томъ добро промислимъ се,

Шта се изъ тогъ догодити може,
 То тако ме желя твоя страши,
 Да текъ само на Богове силне,
 Мудрость твою, и могъ брата любовь
 Ослонит' се, у томъ послу могу.
 Нечекаюћ' одговоръ оваки
 Одъ Персіиске прінцезе прінцъ скитскій,
 Ньойзи рече: Щедрота Богова,
 И наклоность Артаксерса къ мени,
 Кои къ мени склонит' те подруди с',
 Желаеми у овоме послу
 Нама двома край обећаваю,
 И велику надежду ми дае
 Утишана т' противъ мене ярость,
 У коіой самъ препоне найвеће,
 На момъ къ срећи путу предвиђаю.
 Што се мене тиче о прінцезо!
 Као што си мени изволила
 Милостиво наложит' и казат'
 Тако ђу се съ свакима обхождават'
 Да ми срећа, кое нисамъ вреданъ
 Предъ светомъ се нигда открит' неће.
 И ако се Скитскогъ прінца быће
 У Персіискомъ и откріе двору
 Съ Парисатомъ исто ђу се тако
 К'о съ Статіромъ у свачемъ обходит',
 Да подъ сумню паст' моћи нећемо.

Говоръ овай, дошавша Роксана,
 Орондата, која е и сама
 Придобити любовь трудила се

Прекинут' имъ, притворно желяше.
 Артаксерсесъ затимъ съ Парисатомъ
 Къ нѣма дође, и съ забавма другимъ
 Заоставшу часть проведу дана.
 Орондаты въ после овогъ дана
 Поодао сваки данъ принцезу,
 И съ нѣме въ пробавляю време,
 У невиной игры и забави,
 И съ тимъ мишля, да въ на вр' среће
 Желасме свое поцео се.
 Статире, къ момъ господину склоность,
 Тако брзо поврати му здравль,
 Да с' нѣговой на образи бои
 Помлађеной, цео дворъ чуђаше,
 И да целогъ двора лепотица
 Сотимъ срдца къ себи привлекава.
 Артаксерсесъ изъ срдца желећи
 Обвезати господина мога,
 Прилѣжно въ тражію прилике,
 У свачемъ му удовлетворити:
 Но то дуго нѣ радит' мор'о,
 Бр' принцъ Скіитски поштено и мудро
 Одъ данъ на данъ обхождаваюћ' се
 У толико Персійске принцезе,
 Задобіе любовь и наклоность,
 Да познавшій она нѣга добро,
 И дознавшій, да нѣ ради живи,
 Одважи се сносити му любовь,
 И сваки данъ састаюћи с' съ нѣме,
 И она се у нѣга залюби
 Тако исто, као и онъ у ню.

Но она е съ господиномъ моимъ
 Време тако пробавляла мудро,
 Да времена тогъ мудрецы славни,
 И самъ мудрый Діогенъ, кои е
 Кодъ царева сви быо у чести,
 За поступакъ не б' е осудіо',
 Башъ тай да е, и на светъ изиш'о,
 Мой господинъ и найманъ нѣне
 Угодности, врло поштов'о е,
 И веѣма е речъ нѣну умилну,
 Нег' државу какву уважав'о.
 Као и самъ што казати могу,
 Кое болѣ ты све знашъ одъ мене,
 Да све оно што едну девойку
 Украсити и удичит' може,
 Да естество одъ ове Прінцезе
 Ни найманъ ништ' сакрыло ніе,
 Лепоту е внѣшню она свою
 Съ мудростію своіомъ надвисила,
 Умерено обхожденъ нѣно,
 За собомъ е доносило хвалу,
 Умерена свобода ніе іой
 Ни любви самой попустила
 Ни найманъ разумъ да помрачи.
 И ако е она Орондата,
 У найвеѣмъ степену любила;
 То е опетъ она знала любовь
 Угашават', и надъ страстма владат'.
 Орондат' е к'о ванъ себе быо,
 Честность нѣну кадъ е искусію,
 И о среѣи оваковой своіой

Кадъ е добро размислю быю.
 А прилику, ову искусити,
 Имао е; ер' Царъ и Царица
 Гледали су радо Принца Скѣтскогъ
 Као дома свогъ избавителя,
 Гди с' забавля съ Персіискимъ Госпама.
 Но онъ нѣ ово поверенъ,
 На зло свое употребит' тео,
 И у какву низвргнут' га сумню.
 Онъ е исто тако и съ Варсіномъ,
 К'о съ Статіромъ пробавляо време,
 И съ Роксаномъ к'о и съ Парісатомъ,
 И съ многима другим' Принцезама,
 Кое с' често у двору являше
 И кое га све радо гледаше.
 Артаксерс' е пливо у радости,
 Добіену прилику видеѣи,
 У коіой е дужну благодарность
 Орондату, осведочит' мог'о.
 Принцъ персіискій о томъ бринуо се,
 Да с' Оронта и име и станъ
 У могућной задржи тайности
 Као што се и нико о томе,
 У свомъ двору посумняо нѣ.
 Променѣна овако му среѣа
 Оживи му и волю и лице,
 Тако, да све Господе Персійске,
 Особито Персіискій Госпоѣа
 Придобіе любовь и наклоность,
 Да съ не малимъ ове усиленѣмъ
 Трудише се утаяги чувства,

Коя ту҃инъ овако прекрасный
 У сердца имъ подпало бѣше.
 И да нѣ къ Принцезы Статіры
 Любовь силна, на путу му была,
 Съ найкрасніимъ Персійскимъ Госпама
 Могао бы свою иматъ радость.
 Безъ сумнѣ си млоге изъ медь овій,
 Врло добро и самъ познавао,
 Садъ приликомъ овомъ кое редомъ
 Требало бы све да ти изреѣамъ:
 Но будући, да б' томъ дуго време
 Нужно было, и да б' сотимъ само
 Прекидао Орондата повѣсть,
 Само ѣу ти то казиватъ редомъ
 Што се тиче Господина мога.

Свадба славногъ Мемнона съ Варсіномъ
 Прилику 6 Орондату дала
 Да с' покажу нѣгове вредности,
 Кое су му после тога тако
 На велики убитакъ служиле.
 Славни Мемнонъ съ млогій дѣли славній,
 Учинившій с' любимъ свой Персіи,
 К'о награду, за премлоге труде,
 Артабаза кѣрь, красну Варсіну,
 Съ Царскомъ вольомъ и дворяна Царскій
 Кои у томъ особиту радость
 Налазише; наипосле добіе.
 Достоинства овій славній лица
 Сву Персію на евадбу намами,
 А заслуге, и Цара обвежу,

Съ Царіцама и са целимъ дворомъ
 Артабаза кућу да пооди.
 Мой Господинъ, кои съ благороднимъ
 Обхожденѣмъ бѣше придобіо
 Пріятельство славнога Мемнона,
 Све што годъ е свадбу ову могло
 Украсити, то е све радіо,
 И свуда се съ такимъ готовношћу
 И веселимъ показив'о лицемъ,
 Да се само текъ съ Прінцемъ Персійскимъ,
 Кой приликомъ овомъ указива
 Величества благородне знаке,
 У свачему сравнити могаше.
 Кадъ данъ прође и кадъ вече дође,
 Царь, Прінцъ, и сва Господа Персійска,
 И Прінцезе съ другимъ Госпођама,
 У такой се сѣйности покажу,
 И природну красоту, каменѣмъ
 Драгоцѣнимъ и сѣйнимъ, узвисе,
 Да су мое, у нѣи гледаюћи,
 Одъ сѣйности, очи засенуле.
 До Роксане прінцъ мой седіо є,
 Єдне красне, и у драгоцѣно
 Обучене одѣло прінцезе.
 Достоинство познаешъ іой и ты,
 У комъ као кѣри Кохортана,
 И Даріиной сыновицы, сви є
 Съ почитанѣмъ предусретавау.
 О лепоты и разуму нѣномъ
 Ништа теби казивати нећу;
 Бр' є болѣ одъ мене познаешъ,

И будући, да много узрока
 Ню презират' имамо, чудим' се,
 И толико што смо досадъ добрый
 Могли имат' мишленя и речи.
 О красоты перс'скогъ пола женскогъ
 Принцъ мой неко говорећи време,
 Забавляше медъ прочимъ Роксану,
 Коя очи къ нѣму управивши,
 Издаваше съ променомъ у лицу
 Свога срца немиръ и забуну:
 Но ел' можно наипосле умилно
 Тѣмъ гласомъ рече му Роксана,
 Кодъ толикій, к'о и самъ што кажешъ
 Лепотица, да т' донето срдце
 Каменито, мало с' неумекша?
 И толике дивоте видећи,
 Чувство къ коіой да ти с' непробуди:
 И заръ о томъ промислит' се немож'
 Да съ тымъ, што се одъ нѣи тако туђишъ
 Да ій дижешъ на велику ярость?
 Но нѣой принцъ мой одговори ово:
 Може ли се еданъ човекъ надат',
 Човекъ, кои е несрећанъ к'о я,
 Да ће му се овай греј опростит',
 Што у срдцу къ свима дивотама,
 Почитанъ текъ осећа едно?
 Притворниче! Роксана му рече,
 Слабость нашу ты добро познаешъ,
 И што т' лежи на срдцу то таишъ,
 И съ измисломъ притворнимъ покрывашъ.
 Госпе, кое свагда, так' и овде,

Теби равне почитоват' знаду,
 И кадъ небы о томъ сумняла се,
 На заслуге твое гледаюћи,
 Да ти дѣло обаѣвамъ мало,
 Казала бы т', изъ меѣу насъ мало
 Да с' налазе, кое небы твою
 Склоность, радо и драго пріймиле.
 После овій исказани речи
 На образи тако се зажари,
 Да с' на тима стыдъ виѣаше явно,
 Кое мога прінца узнемири,
 И онъ кротко и пристойно нѣойзи,
 Ове кратке изговори речи:
 Забавляти можешъ се прінцезо,
 Съ несреѣномъ ми играюћ' се главомъ,
 Но свойствено жалостно ми станѣ,
 Съ тимъ разведрит' развеселит' неѣешъ.
 Кадъ бы едномъ уживао оно,
 Прекинув' му речъ, Роксана, рече,
 По заслуги што б' уживат' мор'о,
 Мог'о б' после свачему се надать,
 Што годъ бы ти зажелило срдце.
 Мислимъ, са свимъ бы му с' изяснила,
 Да Артаксерс', прінцъ персійскій, когъ є
 Промишленѣ свесилній Богова,
 Орондату младомъ прінцу скитскомъ,
 На вечиту ползу одредило,
 Нїе с' къ нѣима приближію быю,
 И Роксану на игру позвао,
 Съ коіомъ єдну кадъ од'игра игру,
 На преѣашнѣ место понуди є,

Съ когъ се и самъ тогъ истогъ вечера,
 Више никудъ одмакао ніе.
 Кадъ Орондатъ после кући дође,
 И Роксане поступке и речи,
 Кое досадъ ни пазіо ніе,
 Садъ у себи поболъ испита,
 Нѣну праву у тимъ дозна любовь;
 И зла изъ тогъ слѣдства представи си.
 Онъ жаляше, што съ едномъ особомъ,
 Изъ оваке куће и порода,
 Принуђенъ е притворно поступатъ.
 Но при свемъ томъ у себи заключи,
 У будущи састанцы, да съ ньоме
 К'о и досадъ пристойно поступа,
 Ёдно зато, да іой ода дужность,
 Друго, да е увредіо не бы
 За склоность му досадъ указану,
 А найвише, да му неби како,
 Къ красной Перс'ской Прінцезы Статіры,
 Любовь, кою, утаятъ желяше,
 Съ ладнокрвни съ Роксаномъ поступцы,
 Предъ целимъ се разгласила светомъ.
 После овогъ дана, више пути,
 Одъ те исте Роксане Прінцезе,
 Мой Господинъ примѣчава любовь,
 Коя способъ найманъи нетеде
 Пропустити, у комъ бы му могла
 Изяснити ватру срдца свога.
 Орондатъ то држећи за шалу,
 И чинећ' се да е неразуме,
 Провођаше тако съ ньоме време,

К'о што нужда съ собомъ изискива.
 Но Роксана съ тимъ незадовольна
 Што пристойну онъ честь нъой одава,
 Ласкаюћи у томъ врло себи,
 Да на себе Оронть сматраюћи,
 Несмеде іой да одкріе любовь,
 У намери дакле доброй къ нѣму
 То намисли, да му она сама
 Стра и плашню изъ срдца изтера,
 И пристойность подъ ноги бацывши,
 Писмо едно у дженъ му потайно
 Спусти, кое, кадъ онъ кући дође
 Нађе, и то предамноъ прочита,
 И мы нѣну изъ тогъ страсть познасмо.

Роксанино писмо
 Орондату.

*Ёл' могуће Оронте да ниси
 Изъ поштука мога съ тобомъ бывша
 Мою къ теби познаш' мог'о любовь;
 И да прошивъ здорогъ ме разума
 И дужности, на то нашеруешъ,
 Да ш' я мою исповедимъ любовь?
 Истина є, истина Оронте,
 Да ты мене на то нагонявашъ.
 Но молимъ те, немой ми с' прошивиш',
 Немой презреш' веѣь едномъ презрену,
 Коя сама ради, што б' по правды
 Очекиваш' одъ тебе имала.*

Мой господи́нь кои мени свагда
 Тайне свое найве́ће открыва
 И садъ мени Роксанину склоность
 Онъ открие, и прочита писмо,
 И целу му силу истолкуе,
 И совѣта одъ мене заиште.
 После дугогъ медъ нама говора,
 Онъ заключи, да нигда
 Ни найманѣгъ спомена о писму
 Неучини, и да се претвори
 Као да е изгубио писмо,
 И изъ многи узрока башъ кое
 Изгублѣно и быти могаше.
 Онъ е ре́че ню после поод'о,
 И прилике у којима б' е' мог'о
 Съ нѣомъ састати, избегавао е,
 Желе́ћи текъ само са Стати́ромъ
 У радости пробавляти сате,
 Одъ кое е вечито утаіо
 Случившій се догађай съ Роксаномъ.
 Међутимъ е къ принцу момъ Стати́ра
 Свою склоность изјавила была,
 И заиста обое бы были,
 И Орондаты и Стати́ра сре́нни,
 И јошъ съ нѣима и принцъ Артаксерсесъ
 Кои сре́ну нѣину умложава,
 Да Богови, кои у промены
 Наши сре́на налазе забаву,
 Нѣга зато на степенъ найве́ћи
 Сре́ће нису дигли, да га съ ве́номъ
 Силомъ сбаце у пропасть найдублю,

Изъ кое се за целогъ живота
Свогъ избавитъ веѣ надежде нема.

О! Богови, садъ настави далъ
Облившій се Араксъ у сузама,
Кадъ бы мог'о говоритъ безъ грея,
И нероптатъ на уредбе ваше.
Та ел' можно да не роптамъ на васъ
Кадъ сте с' тако сви у томъ сложили,
Да славу текъ еднога човека,
Ладнокрвно па и равнодушно,
Паденіе Асіе гледите?
Башъ е добро, настави онъ далъ,
Орондата што садъ овде нема,
Ер' знамъ добро, како бы му было,
Слушаюѣи свое догаѣае
Тужне, кое срдце бы му нѣжно
Къ найнѣжніемъ возбудило чувству,
На кое бы право да ти кажемъ
И праведне имао узроке:
Као и ты, к'о уверенъ што самъ
Слушаюѣи догаѣай му тужанъ
Да ѣешъ кою проронити сузу.

Ако и есть у ужасной войны
Меѣу Персіи и Скити небройно
Млого тисуѣ людій кровь излила с',
И ако су, царъ перс'скій и скитскій
До чланака по крови газили,
Изливеной на поляма бойнимъ,
То опетъ се сотимъ нинайманъ

Тій царева неутиша ярость.
 Царь персійскій прошасте године
 На скитскогъ є ударіо найпре,
 А садъ скитскій да персійскомъ врати
 Заямъ, найпре на битку изиђе
 Съ две стотине тисуће войника:
 И прешавшій Араксъ рѣку брзу
 По границы државе персійске
 Творио є, што свакъ злотворъ твори.
 На границы славни градъ Силину*)
 Са свомъ своіомъ онъ обседе войскомъ.
 Брзо гласъ тай царь Даріи стиже.
 Царь персійскій, кои є већъ свою
 У справности сву имао войску,
 Зачуди се овомъ изненада
 Утреню силногъ цара скитскогъ;
 Онъ спремившій за ратъ свою войску.
 И самъ лично за нѣомъ смисли поћи.
 Но брзо му и други гласъ стиже,
 И нѣгово ово намеренъ
 Съ друге стране, другъ злотворъ поквари,
 Александеръ велики, кои є
 На границу државе персійске
 Съ друге стране, дошао му съ войскомъ.
 Александеръ победивъ Трівалле,
 У окол'ни прославіо с' бјаше,
 И ако є медъ цареви силни
 Царь Дарія, овогъ презирао,

*) Силина, сербско наименованіе у Персїи, у време Даріе и В. Александра, доказує древностъ сербску.

И сматрао као мало дете,
 Кое пружемъ іошъ казнити треба;
 То опетъ му нѣговъ совѣтъ войни
 То за добро непризна, већъ каза,
 Да е нужно, да еамъ собомъ лично
 Александру на сусретъ изиђе,
 И войводу другога противъ Скита,
 Изъ медъ свои избере войвода.
 По совѣту свои пріятеля,
 И внутрени совѣтника вѣрни,
 (Кудъ е и принцъ позванъ было скитскій.)
 Одважи се наипосле Дарія,
 На шесть стотинъ тисућа войника,
 Противъ Скита кое послатъ теде
 Артабазу войводство да преда.
 И у помоћъ Артаксерса да му,
 Да б' съ тимъ већу им'о владу, даде.
 Немислећи, да принцъ овай млади,
 За войводство іошъ способанъ нїе.

Са свимъ съ тимъ се войни совѣтъ смири.
 Но молимъ те, господине драгій!
 Поговормо о момъ господину,
 И нѣговой превеликой туги;
 Онъ незнаде садъ кудъ ће с' обратитъ.
 Противъ свога милога отечества
 Подић' мача за добро недржа.
 А ако бы с' къ своимъ повратио,
 Честь стечену съ тимъ бы изгубіо.
 А за стыдъ е држ'о превелики,
 Да међу тимъ, докъ бы Артаксерсесъ

Крвь излив'о, противъ силе скитске,
 Онъ медь госпам' да седи к'о дете.
 Мислеѣи се о томъ дуго време,
 Шта ће радит', кудъ ће се обратит',
 Къ Артаксерсу и Статіры любовь
 Надвлада га, да отца и царство
 Заборави свое, и съ овима
 Кои тако усреѣли га б'яу,
 И коима за то бы обвезанъ,
 Смисли, свое да проведе дане.
 Зато дакле кадъ еданпутъ дозна,
 Артаксерсесъ самъ у собы да е,
 Къ нѣму доста смуѣенъ упути се,
 Кудъ га пратит' текъ я самъ морадо.
 Персійскога овогъ пріяца дивногъ
 У подобной затечемо туги,
 Зато, ер' онъ, миръ съ Скити желеѣи,
 Садъ га опетъ виѣа нарушена.
 Господина мога намеренъ
 Онъ незнаюѣ', садъ незнаде шта ће,
 И како ће речъ съ нѣимъ започети;
 И ма да е онъ у себи тврдо
 И нерушно заключіо быю,
 Да га нигда к'о непріятеля
 У животу предусрести неѣе,
 И да ће пре предѣлъ пристойности
 И дужности къ своимъ родителма
 Преступити, него л' увредити
 Господина мога, комъ е дружбу
 У прсима заклео вечиту.
 За дуго е забунѣнъ у уму

И у срдцу тако узнемиренъ
 Онъ по своіой домовини од'о,
 Да речице рећи немогаше,
 Но одаюћ' само уздисаше.
 Но наипосле жалостно ђутанъ
 Мой господинъ то, прекине речма:
 Я знамъ добро, о томъ сладкій брате,
 (Свагда еданъ другогъ тако зваше)
 Да несумняшъ, да промена ова,
 Коя те е тако узбунила,
 Да утробу мою нерастрза,
 Видећи се съ највећегъ степена
 Среће, ты ме на кою подиже,
 У еданпутъ тако низвргнута.
 Ни найманъ, судит' би мог'о
 У срдцу ми да с' налази чести,
 Кадъ о станю, у комъ се скрушавашъ
 И я небы участія им'о.
 Не! не, сладки и любезни брате,
 Морамъ теби истину казати,
 Немой мислит', да я предстоећа
 Зла слѣдствія презират' неумемъ,
 Ма у смртни грей съ тимъ да паст' морамъ,
 Што ми ономъ рогъ сломити треба,
 Ког' ми срећа учини злотворомъ.
 Да! да, сладкій и любезный брате,
 Немой мислит', да догађай овай,
 Ма и како да ми срдце пара,
 У чему ме измерити оће:
 И ма да самъ скитскогъ цара Мата,
 Синъ, единацъ, и наслѣдникъ царства,

Знамъ я опетъ као Оронть остатъ
 Артаксерсу другъ, и робъ Статирѣ.
 Нестрашимъ се бытъ Юродъ момъ отцу
 Кадъ съ тимъ законъ любви непотирамъ
 И нетлachimъ предѣлъ пріятельства.
 Ни найманъ совѣсть ме не гризе,
 Противъ отца што ѣу диѣ оруж'е
 Такого, кои любезного ми друга
 Среѣу срушитъ, неусипно с' труди.
 Желіо бы само сладкій друже,
 Да ти с' ярость, противъ такого отца
 На сина му како годъ несиѣ,
 Нинайманѣгъ кои той повода
 Дао ніе, и кои проклинь
 Твогъ злотвора, и кои е готовъ
 Оружіе противъ нѣга диѣи.
 Артаксерсесъ кадъ е ове речи
 Исказане тіо саслушао,
 Сладкій брате одговори нѣму,
 Правогъ твоя пріятельства знаке
 Таке си ми искусити дао,
 Да самъ о томъ я уверенъ твердо,
 Нарушитъ то да е немогуѣно,
 И богова б' на себе проклетство
 Съ тимъ навук'о кадъ бы што на свету
 Предпочтов'о овомъ пріятельству.
 И кажемъ ти, да мой животъ скорбни
 Зато само желимъ продуживатъ,
 Да с' насладимъ твоимъ пріятельствомъ.
 Ког' самъ таке искусіо знаке.
 То нетаимъ, да кадъ самъ саслуш'о,

Да т' е отацъ на насъ ударю,
 Да се срдце у мени затресло,
 Ђдно за то што самъ се бояо,
 Да љу тебе изгубити морат',
 А друго пакъ што е Артаксерсу
 Наймилиегъ и брата и друга,
 Таки опакъ човекъ родит' мор'о,
 Ког' я тешко почитоват' могу.
 Но любезный Орондате, ты бы
 Быо опакъ, а и немилостивъ,
 Изъ узрока овій кадъ бы мог'о
 Помислити, да те я нелюбимъ.
 Не, не, брате! то мислити немой,
 Любовьъ къ теби тако ми е силна,
 Да нит' време, нит' е догађаи
 И найманъ изменути могу.
 Заиста самъ и я као и ты
 Предвиђао препоне премлоге,
 И искреногъ едногъ друга любовь
 Мерю самъ къ отцу са дужношћу;
 Но наипосле иобъдившій с' редкимъ
 Твоимъ къ мени милимъ пріятельствомъ,
 То заключимъ, достоинство ово,
 Отацъ и царъ у кое ме стави
 Да оставимъ, и другъ да ти будемъ
 Кадъ ты међу твое Ските пођешъ,
 Заклинѣмъ те именемъ Богова,
 Неодлази безъ мене медъ твое.
 За манъи греј съ тобомъ нарастат' се
 Држимъ, него л' тебе неотвратит'
 Противъ твои да недижешъ мача,

Кое, што ми, да ћешъ творитъ, каза.
 Я немаримъ, некъ мисли шта оће
 Светъ о мени. кадъ избавителю
 Могъ живота, мой жертвуемъ животъ.
 О! Богови, тадъ Орондатъ викне,
 Та ел' можно да стваръ тако малу
 Учинѣну т' изъ саме дужности,
 Безъ притворства тако узвишавашъ!
 Или можда съ овѣй измишлѣни,
 Отвратитъ ме ты мислишъ узроцы,
 Одъ намере да одступимъ мое?
 Любовьъ твоя; мой любезни брате!
 Кою си ми свагда указив'о,
 Тако мене къ теби обвезуе,
 Да остаемъ я тврдъ у намеры.
 Непротив' се дакле више тако
 Постояномъ намереню моме,
 Ако м' срећу на кою ме диже,
 Саранѣну видити нежелишъ.
 Найпосле му Артаксерсесъ рекне:
 Бар' молимъ те, драгѣй Орондате!
 Пеувалюй с' у грей безъ узрока,
 И будући, да ми, међу твое,
 Недопушташъ, одпратити тебе,
 Неодлази бар' изъ овогъ двора,
 И недижи мача противъ отца,
 Кои теби мио быти мора.
 Већъ остани ты овде у двору,
 Та за любовь баръ саме Статіре.
 Я те молимъ за име божіе,
 Неостав' е у самоћи овде,

Съ тимъ покажи твою любовъ къ нъойзи,
 А и мени твоє пріательство.
 Съ првомъ си ме разжалю жельомъ,
 Орондаты му на то одговори,
 А съ овомъ с' ме смртно увредію.
 Ёр' да нисамъ я теби обвезанъ,
 И да смртно немилуемъ тебе,
 И да с' съ тобомъ и растати могу,
 То ми опетъ славолюбна душа,
 У велико ово ратно време,
 Небы дала остат' медь женама.
 Славолюбивъ брате! кадъ си тако
 Артаксерс' му на ову речъ рече,
 Благородна ова твоя чувства,
 Пріательства къ мени редке знаке,
 И достойну т' удивленія снагу,
 Скоро ћешъ намъ увѣнчати моѣи,
 Ако славно оружіе твое
 На великогъ дигнешъ Александра,
 Кой на другой границы Персіе
 Очекуе царъ Дарію съ войскомъ.
 И боль є и праведніе є
 Противъ овогъ да дигнешъ оруж'є
 Нег' противъ твог' отца рођенога.
 И више є представль'о узрока,
 Съ коима бы господина мога,
 Одъ намере одвратит' желію,
 Противъ Скита съ нымъ у рать да нейде.
 Но бадава то све чинію є,
 Онъ сталанъ бы у свомъ намереню,
 Артаксерса у битку да прати.

Силна любовъ къ принцу персійскоме
 Съ нѣмъ учини, да онъ заборави
 Не текъ само на дужность къ свомъ отцу,
 И премило отечество свое,
 Но и любовъ къ милой му Статіры
 При растанку съ срдца му изглади,
 (Кои съ многимъ сузама быяше.)
 Царь Дарія желіо є свойскій,
 Да Орондаты съ нѣмъ на битку пође,
 Но видеши да є овай стално
 Намеріо са сыномъ му поћи,
 Ніе тео противити му се,
 И узроке, Орондаты кое є
 Нѣму зато доказив'о, онъ є
 За пристойно наш'о извиненѣ.

Неутѣшна Статіра видеши,
 Да два ова найверніа друга
 Наймилии нѣой подъ небомъ людій,
 Кое вѣhma нег' найвѣће благо
 Какво земно почитова она,
 Садъ у таку полазе опасность,
 Неутѣшно за нѣима тужаше,
 Тако, тугу, сакрыт' да неможе.

Међу тимъ є временемъ искала,
 И чекала, одъ Цара помоћи,
 У Силины обсађена войска.
 Артабазу Дарія наложи,
 Съ одабраномъ єдномъ часѣу войске
 Обсађенимъ у помоћ да пође.

Принцеви јошъ неколико дана
 Желили су остати у граду,
 Да с' опросте последњи путъ съ свима.
 Обоица заедно су ишли
 Свуда, къ свима, и опраштали се,
 Особито къ Роксаны самъ самцытъ
 Мой Господинъ нетеде отићи;
 Боећи се, да садъ томъ приликомъ,
 Недоврши, што е започела.
 Принцеца е ова преко мере
 Невесеса и жалостна была,
 Тако, да е и могъ Господина
 Срнце о нъой парати с' почело.
 При одлазку у последнѣ вече
 Кадъ су съ Царемъ а и Царицама
 И Принцезомъ Парисатомъ онѣй
 Опростили с' от'шли и къ Статѣры,
 Коя сама у свомъ дему бывши
 Превеликой предавала с' туги,
 Такой, да су већъ Принцеви овѣй
 Изгубили были упованѣ,
 Да ѣду е разговорит' моћи.
 Бадава су све онѣй пробали,
 Бадава су говорили нъойзи
 Да бадава сузе непролива,
 Плакала е све она единако,
 Башъ к'о да е напредъ осеѣала,
 Промена е каква очекуе;
 И сами су онѣй, возбужени
 Плачемъ нѣнимъ, наипосле плакали.

Орондату Артаксерс' желећи
 Угождават' и повољи творит',
 У найближу собицу отиде,
 У којој е съ другимъ девојкама
 Неко кратко пробавляо време.
 Мой Господинъ видеѣ' себе сама,
 Предъ Статіромъ на колена падне,
 И ручицу, къ своимъ устна, нѣну
 Так' притисне и любити поче,
 Да кадъ небы противу естества
 Говорили, рекао бы да су
 Прирастиле устне за ручицу.
 Госпо моя! после тогъ рекне іой,
 Немой тако тужити молимъ те,
 И срдце ми немой тако парат',
 И другчие веѣь ранѣно што е,
 Знай да бы ми жао учинила,
 Кадъ ми небы веровала, да е
 Туга твоя, моіой туги равна.
 Но шта садъ знамъ у овакомъ станю
 Творит', кадъ ме тако среѣна гони,
 Морамъ трпит', и надежду мою
 На Божове одложити силне.
 Но о! силни и велики Бози,
 Каква бы ми моя радость была,
 Кадъ бы знао, да и мой одлазакъ
 У туги ти участія има,
 И десету текъ часть замномъ тако
 Да уздишешъ, к'о за братомъ твоимъ.
 О! младићу ты неблагодарни
 Принцеца му одговори нато,
 Зар' с' ты сумняшъ о моіой верности,

Кадъ си досадъ веѣ толике знаке
 Любве мое къ теби искусію,
 И о томъ зар' посумнят' се можешъ
 Да и о твоѣмъ одлазку нетужимъ?
 Истина е да я Артаксерса,
 Веѣма любимъ, него л' себе саму,
 Но наклоность моя къ моме Брату,
 Ніе маня, него л' къ Орондату,
 Сузе ове изъ средъ срдца мога
 У меры се изливаю равной,
 И за тобомъ, и за Братомъ моимъ.
 И да знамъ я, да би безъ увреде,
 Къ любезномѣ момъ Брату любви
 Тайну мою одкрыти ти могла,
 Казала бы т' да ми срдце тужно
 Нешто веѣма іошъ за тобомъ тужи.
 Ёл' могуѣ о! Царице моя,
 Орондаты іой одговори нато,
 Да велика носвудъ ова буна,
 Узбунила ніе ти спокойство?
 Видишъ Госпо! да светіе чувашъ
 Дату речъ ти, него л' да е война,
 Непріятель, кою намъ преправля,
 Ту изменут', и уништит' кадра.
 Непріятель кажемъ, ер' друг'чіе
 Нигда нѣга називати неѣу,
 Кадъ с' промислимъ колико самъ дужанъ
 Вашой куѣи, твоѣмъ Брату и теби.
 Но само те єдно молимъ Госпо!
 И именемъ заклиньмъ Богова,
 Немой више тако плакат' тужно,

Сузе твое мене убіяю,
 И туга ти смртъ ми уитрава,
 Доста ми є моя сама боля
 Коя ме є стаманити кадра,
 Што при овомъ немилѡмъ одлазку
 Ни съ чимъ себе утѣшитъ немогу:
 И едно ми колико толико
 Мое бѣдно срдце оживлява,
 Да т' одлазакъ мой никада неће
 Приводити у жалость и тугу,
 И да мене изъ твое памети
 Са свимъ Госпо избрисати нећешъ
 Мене велишъ кои изъ свегъ срдца,
 И изъ душе тебе обожавамъ.
 Но елъ красна и сладка Прінцезо!
 Да я онда много покушавамъ,
 Кадъ съ надеждомъ овомъ себи ласкамъ?
 То є правда да кадъ промислимъ се,
 И на себе кадъ добро погледимъ,
 Да ми ова надежда изумре,
 И юнака одъ мене болѣга
 Кадъ предъ твоимъ представимъ очима,
 Кои твою милость добитъ може,
 Да му срећи іошъ напредъ завидимъ.
 Заиста си са свимъ немилостивъ
 Речъ му овде прекине Прінцеца,
 Нїе доста што с' мучимъ я сама,
 Но и ты ми съ твоіомъ безобразномъ
 И безстыдномъ парашъ срдце, сумньомъ.
 О! Оронте, а и Орондате,
 Та я с' више зато страшитъ могу,

Да одъ мене удалѣнъ будуѣи,
 Изгладитъ ме какъ можешъ изъ ума,
 И да с' како покаяти неѣнешъ,
 Што с' путь тако учинію грданъ,
 Текъ за мою само одну любовьъ,
 Кою си ме у немирно време,
 У по ноѣи први путь видіо,
 И у коіой оне недостатке,
 Кое ноѣу видитъ мог'о ниси,
 Бавеѣи се кодъ насъ дуго време,
 Испытатъ си и познати мог'о.
 После овогъ Орондатъ настави:
 Знака неѣнешъ никаквог' примѣтитъ
 Изъ ког' могла б' познать кадъ се вратимъ,
 Да ти онай обожатель нисамъ
 Кои самъ ти данасъ при одлазку.
 А будуѣи прелепа Принцезо!
 Да ме твое умиляте речи
 Робъ твой вечитъ, да самъ уверише,
 Свесрдо ѣу молити Богове,
 У той мисли сталну да т' оставе,
 И очи ти тако да помраче,
 Недостатке да невидишъ мое.
 И сама ѣу, Принцеза продужи.
 Нѣи молити, да т' животъ чуваю,
 И колико имамъ съ тобомъ владе,
 Налажемъ ти, и заповедамъ ти,
 Да на концу то тако небацашъ
 Што веѣъ више у власти ти ніе:
 И мой животъ ако ти е міо,
 Тако брижно и о твоѣмъ брини се,

Да о нѣму рачунъ дат' ми можешъ,
 Кадъ одъ тебе будемъ зактевала.
 Ништа тебе принуђават' неће,
 У опасность да насрћешъ слепо,
 И будући да т', къ брату и мени
 Твоя любовь нато обвезуе.
 Да све оно што с' на ползу клони
 Нашой кући, творит' да ти треба,
 То съ убиткомъ нашимъ смртъ нетражи.
 Покоранъ самъ я теби Принцезо!
 Принцъ іой Скитскій на то одговори,
 Покоранъ самъ и быю и быћу,
 И слуша ћу твое заповести,
 Нећу слепо ићи у опасность.
 Стараћу се животъ сачувати,
 Да се съ такомъ радосћу ти вратимъ,
 Съ каквомъ жельомъ садъ отиш'о неби'
 Да ме любовь и почитаніе
 Къ Артаксерсу, нато ненаганя,
 Когъ нит' могу, нити кадгодъ оћу
 Оставить. Но о! силни Бози,
 Рећъ продужи любећи іой руке,
 Колико самъ я теби обвезанъ,
 Што с' ме съ бригомъ усрећила твоіомъ,
 И съ чимъ ово усрдіе твое,
 Съ чимъ ћу ово наплатити моћи?
 Съ тимъ, ако се тако будешъ владат',
 Статіра му нато одговори,
 Као што ми мало пре обећа,
 Опасности да ћешъ избегават'.
 Но о! Бози, после тогъ плачући

Речъ настави; незнамъ шта ми туга
 Предсказуе, я врло плашимъ се.
 На речъ ову Артаксерс' имъ дође,
 И видеѣ' є гди плаче, рекне іой,
 О! любезна сестро, зар' ти ніе
 Предъ онійма слабость показати
 Стыдъ, коима, о найманьой туги
 Твоіой, срдца разчунаваю се.
 Или, шта бы ты онда радила,
 Кадъ бы, едногъ, ма когъ одъ двоице
 Насъ до гроба пратити морала,
 Съ тимъ последню честь му да укажешъ?
 О! немилій Брате! садъ Статіра
 Викне, тако, зашто мене корешъ,
 И съ каквима представленіями
 Мою мени удвоявашъ тугу?
 Зар' погрешку ову ми опроститъ,
 Малу неѣшъ, кою изъ любви
 Къ вамъ двоицы учинитъ морадо?
 Фала сладка сестро Прінцъ іой рече,
 На благима овіймъ твоимъ речма,
 Но я бы се веѣма радовао,
 Кадъ б' мы твою при одлазку нащемъ,
 Умалила и жалость и тугу.
 Коя ѣе насъ у свомъ пратитъ путу.
 Трудиѣу се, рекне му Прінцеца,
 Трудиѣусе се колико узмогу,
 Трудиѣу се, побѣдити оно,
 Побѣдити што ми є неможно.
 Но и я васъ драгій мой молимъ,
 И колико у власти ми стои

Обоицы вама заповедамъ,
 Да на себе вы добро пазите.
 Премлюбезный Орондате! теби
 Артаксерса у бригу одаемъ,
 А любезномъ Брату Орондата,
 Кога ми е наложію любит'.
 После овогъ раговора нѣиногъ
 Видеѣ' де се указуе зора,
 Кадъ Принцеца Господину моме,
 Еданъ сплетиѣ свои красни коса
 Полагано за руку привеза
 Опросте се они съ нѣомъ, и оду.
 А када се сунце поче раѣат',
 Обоица у дворъ оду Цару,
 Да налоге прійме, како ће се
 На бойнима владати поляма.
 Дивни овай Владѣтель и благи
 По тисуѣу пути изгрли іѣ,
 И последнѣи путъ кадъ сына свога
 Онъ излюби, съ плачемъ одпусти іѣ.
 Они после уседну на конѣ,
 И треѣи данъ стигну свою войску
 Коя пре нѣи кренула се бѣше.
 Нераскидно у целомъ су путу
 Еданъ другомъ нузъ рамена ишли.
 И ако е икако притворно
 Усилав'о с', и показао
 Артаксерсѣ, вес'о да е, то е
 Волю кѣ свему тако изгубіо,
 Да с' на лицу нѣговомъ живости
 Досадашнѣ, ништа невиѣаше.

И Принцъ Скитскій кадъ с' промисли добро,
 Сбогъ любви нашто се одважи,
 И на каквогъ садъ непріятеля
 Страсть му вручи у руке оруж'е
 Очаяо у мало што ніе.
 Но Статіре стасъ, ликъ, споменъ, любовь,
 Све му опетъ избриса изъ ума,
 Изъ речени већъ узрока, све љу,
 Догађае нѣине ођутати,
 У путу имъ шта се догодило,
 Само љу ти казат', да наипосле,
 Кадъ се они къ Силини приближе.
 У воени да с' сабраше совѣтъ,
 И да с' дуго о томъ световаше,
 Све войводе, шта ће започети,
 И наипосле сви се нато склоне,
 Одъ обсаде градъ да освободе,
 Докъ іошъ желя, у войницы, ніе,
 Упалѣна къ битки, угасила с'!
 Кои свое войводе молише,
 На битку ій што пре да одпусте
 Да у крви — свогъ непріятеля
 Жедно свое опое оруж'е.
 Съ оваковомъ жельомъ упалѣну
 Свою войску, Артабазъ уреди,
 И на три є войводства раздели.
 Прве преда Брату Тірівазу,
 Єдномъ редкомъ заиста юнаку,
 У велико, Даріеву войску,
 Кой доведе у битки, искусство.
 Друго даде некомъ Набарзану,
 Треће себи задржи съ коимъ є

Прв' пох' тео на неприятеля.
 Кромъ три ове разреде у войски,
 Юшъ е младомъ свомъ Идапсу сыну,
 Петъ стотина кола съ Медузцима
 Оружаним' у разно оруж'е,
 Пуни, дае, кои истогъ дана
 Скитомъ много починише квари.
 Осимъ овій, юшъ и Артаксерсу
 Петъ тисућа коняника дао,
 Съ томъ уредбомъ, да они на страны
 Стое, и да ономъ крылу, кое
 Малаксават' почне найпре, одма
 У помоћъ сви, сложно да поите.
 Кадъ Артабазъ све 'вако уреди,
 Тад' Принцевомъ достоинство све
 Уступити теде; но Орондатъ
 Желећ' быти свободанъ одъ брига,
 Предводитель нетеде да буде,
 Но остаде поредъ Артаксерса,
 Съ нымъ у дружеству обећаваюћи,
 Край срећниі много битки овой.
 Кадъ се дакле све 'вако уреди,
 Сва се войска поче напредъ кретат',
 И къ Силини ближе приближиват',
 И кадъ шуме остави за леђи,
 Устави се на едной равниці,
 Близу града, удесной за битку.
 Мат', Царь Скітскій примѣтив' нашъ доодъ
 Упоредакъ стави свою войску,
 И то тако све учини брзо
 Персіянци да су му с' дивили,

И заиста, то ти морамъ казатъ,
 Да Царь Скѣтскій, све друге Цареве,
 И великогъ самогъ Александра
 Надвишава у войномъ искусству.
 Мы приспесмо башъ у само вече
 Подъ Силииу, и ту ноћъ мишлясмо
 У одмору и миру провести,
 Но на небу као што се звезде,
 Неизбройне блистаю и виде,
 Исто тако и у Скѣтской войсцы,
 Виѣаше се и гораше ватра;
 И ако е свудъ Артабазъ страже
 Наредио, да насъ непреваре,
 Опетъ зато несмедосмо спаватъ,
 Већъ морасмо сву ноћъ подъ оруж'емъ
 Безъ одмора, и безъ сна провести.
 Како сутра данъ свитати поче,
 Да се войске разпознатъ могоше,
 Подиже се вика са сви страна,
 И почеше с' ударати войске:
 Међу тимъ е Артабазъ съ жертвама
 Бога Сунце; на помоћъ позив'о
 И по целой войски, на олтари,
 Свудъ е свете ватре подпальив'о.
 Юнаца е на жертву поклани
 Испытив'о самъ собомъ утробе,
 И у свакогъ или е слезина,
 Или срдце, ил' е жигерица
 Изранѣна была, и кадъ ова
 Принешена на жертву скотія
 Већъ у полакъ изгорела баше,

То плаветно съ олтара пламенѣ,
 Съ димомъ густимъ и црнимъ смешано,
 Не диже се управъ подъ небеса,
 Већъ разшири с' надъ све целу войску,
 И поче в немилице гушит'.
 Неколико на то доведени
 Утеку му дебели юнаца,
 И съ ужастномъ ово войске дрекомъ,
 Почну трчат' и ужастно рикат',
 И велики ово међу войскомъ
 Учини му немиръ и забуну,
 Знаке ове съ другимъ войводама
 И Артабазъ на зло толковаше,
 Но войникомъ ништ' несмеде казат',
 Да се сбогъ тій уплашили небы.
 Данъ е овай кромъ овій знакова
 У найвећой освануо тамы,
 Тако, да се изъ медъ себе людій
 Већъ познават' скоро немогоше.
 И к'о да е, толико тисућа,
 Пренесрећни овай данъ, у комъ ће,
 Пасти людій, напредъ оплакив'о.
 Но све ово ништа непрепечи,
 Да се ове неударе войске.
 Садъ самъ о томъ већъ судити можешъ,
 Мой Господинъ како се грозіо,
 Гледаюћи предъ собомъ на место,
 Гди на Цара и на отца свога,
 Ударити принуђавао се.
 Люто нѣга почне гристи совѣсть,
 И смртне му пребацыват' грее,

И представлят' богова каштигу.
 И самъ, о томъ, сумняо се нисамъ,
 Да други и сродници мои,
 У почести сви кои быяу
 Кодъ Царь Мата, у войцы да нису:
 Но я за све ове заборавамъ,
 Господину момъ веранъ будући.
 А шта ћу ти о Артаксерсесу
 Бедномъ казат', кои невес'о
 Тако быя, да ни съ разговори
 Наши, ніе увесељавао с'.
 Кои в уздисао само,
 И съ тимъ и насъ приводіо туги.
 Онъ наипосле господину моме
 Приближи се, и ово му рече:
 Веруй брате! да противъ твогъ отца
 Садъ безъ волъ узимама оруж'е,
 И видићешъ, да волема умрети
 Пре, нег' такогъ любезногъ ми друга,
 Као што си ты, кадгодъ увредит',
 Удараюћ' на оног', кога си
 Ты поштоват' и любити дужанъ.
 Ту мложина околостоећи
 Препятствова господину моме,
 Артаксерсу одговорит' нато:
 Ёр' войводе почну ободрават'
 Съ речма свое уплашене люде,
 И за битку оживлявати ій,
 Издаваюћ' нуждне заповести,
 Трубомъ бытки последњи знакъ давшій,
 Садъ изъ землѣ маглуштина густа

Помеша се съ теретни и црни
 Надъ войскама висеѣи облацы,
 И съ тимъ оно юшь мало светлости
 У томъ дану што остало бѣше,
 Помрчина изе и прогута,
 И войника млоги неизбройно
 Мртва тѣла свудъ покрыше землю,
 И све бойно полъ у єданпутъ
 Лице свое у ужасъ измене.
 Измешани Скитій съ Персіянцій
 Крвь премлогу и силну излише,
 Тако, да се и єстество само,
 Опоменутъ грози тога дана.
 У почетку виѣаше се Скитомъ
 Угождаватъ среѣа, но доцнѣ,
 Кадъ медъ Ските Идапсъ съ коли стиже,
 Персій, кои клонули бѣяу,
 Оживише, и орабрише се,
 Кадъ пешаке скитске забунише,
 Нѣе можно да ти битке ове
 Све искажемъ догаѣае редомъ,
 Кое бы ти текъ на тереть быле,
 И будуѣи да свудъ быо нисамъ,
 Зато све ти и немогу казатъ,
 Што с' несреѣнѣгъ тогъ догоди дана;
 Но то т' кажемъ, да у овой смеси,
 Заборава войници на налогъ
 Нѣима дани, и да чиновнике
 Єднимъ словомъ нетеше слушати,
 Чиновницы видеѣи найпосле,
 Да їй войске слушатъ нетедоше,

Принуђени наипосле и сами
 Буду, туђи с' са непријателѣмъ.
 Победити Персїй да нећеду
 Артаксерсесъ ни мислю ніе,
 И войникомъ зато своимъ ніе
 Допуштао да у битку иду,
 Кои су то ватрено желили,
 Већъ е само нато изгледао,
 Комъ ће крылу у помоћ да иде.
 Истина е, да, догодъ е мог'о,
 Ніе свое у битку пуштао;
 Но наипосле кадъ коньицы скитскій
 Съ већомъ часѣу на насъ ударише,
 Тада и онъ бранити с' чиняше,
 И пре нег' съ непријателя крвлю
 Што е свое окаль'о оруж'е,
 Добіо е онъ две ил' три ране,
 Тако тада штеђаше онъ Ските.
 Но кадъ прїнцъ мой то види и позна,
 Да му животъ жертвуе за любовь,
 Артаксерсе! рекне му, кадъ желишъ
 Ты за мою убити се любовь,
 То знай, и я садъ ћу мртавъ быти.
 Юшъ то добро ни изрек'о ніе,
 Кадъ опази трећегъ, Артаксерса
 Съ трећомъ раномъ, гди га е раніо,
 Онъ на овогъ удари яростно
 И съ првимъ га обори ударцемъ.
 После тога удари на Ските,
 Тако итро, и тако яростно,
 Да жалостанъ трагъ за собомъ брзо

Онъ остави кудъ годъ е, прошао.
 Артаксерсесъ, неотѣи пуститъ
 Господина могъ у битку сама,
 Но на коцку свой животъ метнувшій,
 Съ особити пріятельства знацы
 За нѣмъ поѣ медъ непріятелъ.
 И я поѣмъ за нѣма, и све самъ
 То радіо, што радити мог'о
 Да с' испуни нѣино намеренъ;
 И изъ за нѣи нигди неоставшій,
 Видіо самъ, да су Персіянцы
 Сладуюћи славномъ имъ примѣру,
 Преднѣ Ските одганятъ почели,
 И съ свободомъ такомъ борили се
 Да Скитима помоћ дошла нѣе,
 Заиста б' ту побеђени были.
 И тада се несрећной Асіи,
 Догодила вечита несрећа,
 Кадъ е бедни Артаксерсѣ на страну
 Одбаціо све бриге и мисли,
 И себе е свакој опасности,
 Орондату за любовь подвргн'о:
 Бр' кадъ унку одъ войника скитскій
 Око себе начиніо быя,
 И самъ съ многимъ изранѣнъ ранама,
 Међу коньске стропошта се ноге.
 Знакъ любви къ Господину моме,
 И у овомъ свомъ последнѣмъ часу
 Онъ показа, говорећи къ нѣму:
 Орондате! съ Богомъ остай, брате!
 И у крви праћакаюћи се,

На векъ склопи свое очи красне.
 Араксъ, ако с' ту и усилива
 Срдце свое у камень да створи,
 То опетъ му споменъ овай тужни,
 Са сузама покваси образе:
 И Лісімакъ врло сожалѣва
 О несрећнимъ овимъ прінцевима,
 Тако, да е и онъ у сузама
 Очи свое и образъ окуп'о.
 У ѣутаню они и ецаню
 Дуже него еданъ четвртъ сата
 Проведоше, но найпосле ово
 Убрисав' се, Лісімакъ настави:
 Човекъ овай, коег' си ми тако
 Явно, съ красній представіо знацы,
 И коег' си съ твоимъ казыванѣмъ
 Учинію мени тако милимъ,
 Не за друго што умрет' е мор'о,
 Но за славу цара Александра,
 И Богови, кои с' одредили
 Великоме овомъ Александру
 Тако силне и славне побѣде,
 И съ тимъ су му оній помагали,
 Што с' смртъ прінцу овомъ ускорили,
 Когъ несрећна судьбина да ніе
 Изъ медъ Перса истргнула была,
 Заиста бы многе Александру
 У побѣди препоне творію.
 Колико самъ съ великомъ радощу
 Почетакъ му живота слушао,
 Край, толико съ већомъ слушамъ тугомъ.

Но молимъ те, дед' продужи далѣ,
 Бр' си повѣсть твогъ принца ми тако
 Усладію, да є слушамъ, као
 Башъ собствене мое догађає.
 Съ тимъ кадъ Араксъ мало ублажи се,
 И одъ суза очи кадъ убриса,
 О! велики Богови продужи,
 До чега намъ Орондатъ тад' дође
 Кадъ жалостни овай случай виђе?
 Господине! представит' си можешъ,
 Шта с' вртило у нѣговомъ уму,
 Кадъ є верногъ пріятеля свога,
 Кадъ є верногъ и брата и друга,
 Подъ коньскима видію ногама;
 Толико є онъ скитскій войника,
 Потукао у краткомъ времену,
 Да си нѣга обливена крвлю,
 Текъ съ ужасомъ гледати могао.
 Онъ се ніє већъ боріо више,
 Да свой животъ брани и да чува,
 Већъ да умре, и пре, да му душа
 Съ славномъ, друга, душомъ састане се.
 Тада ми се онъ чиняше, да є
 Много већи, нег' обично што є,
 И стра свакомъ, текъ самимъ оделомъ
 Усиренимъ у крвлю погибшій,
 Задаваше, и погледомъ самимъ.
 И я едва познати га мого,
 И съ ужасомъ гледат' га морадо.
 Чувствованя срдца нѣгового
 Завежу му и езикъ и уста,

Но на противъ умложе му снагу
 Тако, да се без'смертнымъ чиняше,
 И к'о да се ранит' немогаше,
 Свудъ, текъ кудъ е приспети могао,
 Съ мртвацы е свудъ полъ покрыв'о.
 А и я самъ, сасвомъ моіомъ снагомъ,
 Покушав'о исто тако радит',
 И съ великимъ свудъ самъ за нѣмъ трудомъ,
 У застоппе иѣи трудіо се;
 И найпосле мы бы пали были,
 И господинъ мой бы наш'о быо
 Смерть, кою е иск'о и тражіо,
 У толико тисућа мачева,
 Да насъ наши обколели нису,
 И изнели изъ те опасности,
 Орондаты е на све безъ разлике
 Садъ удар'о, но све забадава,
 Ёр' му овій намеру покваре,
 Оставившій на страну призренъ
 Съ коимъ прінцу сви дужни быяу,
 Противстану нѣговимъ ударцемъ,
 Увате га и у станъ однесу.
 Кадъ му овде околостоеѣи
 Оружіе позбацаю тепіко,
 Болъ одъ млоги добіени рана,
 Мртвацу га едномъ уподоби.
 Истина е да самъ и самъ яко
 Ранѣнъ быо, съ млогима ранама,
 Но опетъ самъ нузъ нѣга седіо,
 Заключившій у себи еданпутъ
 Да га нигда ни мртва ни жива

Ооставити нећу: но видившій,
 Да почеше уступати наши,
 Побринем' се што болѣ о нѣму,
 И съ три момка, кои с' нато сами
 Одважили, склонимъ га на страну,
 Не далеко одъ персійскогъ стана.
 То е было предъ ноћъ, кадъ су обе
 Вас'-цели данъ бореће се войске
 У биткама сасвимъ умориле.
 Сбогъ лукавства Набарзана, Перси
 Изгубише нека места мала,
 Кои, после овогъ цара убившій,
 Достоинства овогъ недостойнимъ,
 Предъ целимъ се учиніо светомъ.
 Артабазъ е изъ предъ Скита срамно
 Побегао, и велику то е,
 Съ предньомъ войскомъ, коіомъ онъ правляше,
 Учинило буну: но насъ Скити
 Утруђени и сами будући!
 Нетедоше за дуго гонити.
 Но мећу тимъ о жалостномъ моме
 Ты промисли с' и разсуди станю,
 У кое ме бедногъ Господина
 Мога, туга, низвргну и свали.
 Кадъ с' одъ стана мало отиснемо,
 На землю га положимо црну,
 Раздрешимъ му оклопъ и одело
 Ветрићъ тѣи кои оживлява,
 Све клонута естество тогъ дана,
 И на нѣга неотице пирну,
 И изъ мртве поврат' га несвести.

Но текъ што е очи отворио,
 И спазио околостоеће,
 Артаксерсе ! викну, и опетъ іѣ
 Као мртвацъ какавъ склопи брзо.
 И я бы се тадъ заиста быо,
 Съ оно мало іошъ оставше снаге
 У рукама моима, убіо;
 Да ми они войници, кои су
 Орондата донети помогли,
 Препятствія ту неучинише,
 Видећи ме, да бы сотимъ верность
 Погазіо къ Господину моме,
 Кадъ бы нѣга у овакомъ станю,
 У комъ помоћъ найвећу требе,
 Безъ помоћи оставіо сама,
 И да онда име, верность слуге,
 Небы быо носити достоянъ;
 И ово ми намеру измене!
 Одъ градића Бірзе, врло малогъ,
 Мой Господинъ, съ другимъ войводама,
 Пре, негъ што су на битку изишли,
 У комъ б'яу оставили благо,
 На два сата текъ ми одстоясмо,
 Кудъ съ помоћи други понесемъ га,
 И самъ едва собомъ владаюћи,
 И помоћи месечине сѣйне,
 У два сата, ноћу, на кацію
 Мы стигосмо, и викатъ почесмо.
 Управитель кадъ с' извѣсти градскій,
 На кацію кое, и ко виче,
 Отвори намъ, и у градъ насъ пусти.

Кадъ уѣмо у конакъ, у комъ е
 Мой прінцъ свое оставіо благо,
 Спусти мо га на одну постелю,
 И пошлѣмо одма по лекаре,
 И Бербере да му ране гледе.
 И ма и самъ ранѣнъ да самъ быю,
 Прінца самогъ оставит' нетедо.
 Кадъ му они ране прегледаше,
 Изъ медъ себе дуго говорише,
 Но найпосле сви притомъ осташе,
 Да онъ ніе ранѣнъ башъ опасно,
 И ако се трудолюбно буде
 Поступало съ нѣмъ и неговало,
 Ако му што друго болю само
 Неумложи да с' може излечит'.
 Я оваку надежду добившій,
 Мелемомъ му деветъ или десетъ
 Прилепившій рана, ту преноћимъ,
 Неотѣвшій с' одмакнутъ одъ нѣга.
 Имао самъ, седамъ или осамъ
 И самъ рана, одъ острій мачева,
 Но и мое смртне было нису;
 И мое су са истимъ мелемомъ
 К'о и мога прінца улепили,
 И брижљиво насъ су надгледали,
 Особито Господина мога,
 Желили су опоравит' мало,
 И чимъ су га намазали незнамъ,
 Доста, да е одскочило сунце,
 Кадъ се изъ тогъ сна онъ пробудію.
 А кадъ после мало къ себи дође,

Томъ почне се дивитъ што іошъ живи,
 И колико садъ нѣгово быће
 Допусти му: О Богови викне,
 Заръ ми животъ іошъ дужитъ оѣте?
 Съ тимъ ућути, и после погледи
 По свой собы свудъ около себе,
 И преставивъ себи свое станъ,
 Вы нелюди, скуплѣнима рекне,
 Бадава се о мени бринете,
 И о моме старате животу,
 Іошъ Богови, съ кои дозволенѣмъ,
 Продужити тай мени желите,
 Нису сву ми одузели снагу,
 Да немогу тай себи прекратитъ.
 Съ тимъ покуша устатъ изъ кревета,
 Но неможе; осећаюћ болю
 Свои рана, на нѣи руке пружи,
 И съ завои видѣвъ іѣ свезане
 Све іѣ редомъ поче раздрешиватъ,
 Кое када ту бывшій примѣте,
 Учине му у томъ препятствіе.
 Шта ће твое высочество, нѣму,
 Управитель нато градскій рекне.
 Оћу вашегъ немилосердія,
 Да с' избавимъ прінцъ му одговори,
 Строгій погледъ на нѣга бацившій
 Заръ немислишъ управитель нато,
 Речь настави, да ћешъ съ тимъ Богове
 Увредити, кои край живота
 Нашегъ држе у своимъ рукама
 Съ Артаксерса смрћу, заедно су

И о мени забвили Богови,
 Орондаты му нато одговори,
 И мисливший мене мога друга
 Наймилиегъ у животу моме,
 Живити ми желю угасише.
 Господине принце! друга рекне,
 Гдѣ твоя садъ она свобода,
 За кою те цели светъ поштова?
 Башъ та мени овай смрти начинъ,
 Орондаты ну на то одговори,
 Бира, коимъ избавит' се могу
 Одъ тисућу овогъ света беда.
 И о томъ се уверит' можете,
 Око мене, да с' туне трудите;
 Намеру ми изменут' нећете;
 И препоне у томъ што творите,
 Да мой бедни животъ непрекратимъ,
 Съ тимъ ме само противъ васъ срдите.
 Мой є креветъ близу нѣга быю,
 Тако, да самъ сваку му речицу
 Чут' могао и добро разумет',
 И ако ми правду треба казат',
 Я га зато, што желя умрети,
 Ни найманъ осудит' немого,
 Знаюћ' добро съ каквомъ є любовомъ,
 Свезанъ быю къ Принцу Артаксерсу.
 А и самъ самъ право да ти кажемъ,
 Тако тужанъ за тимъ принцемъ быю
 Да самъ и самъ съ изливанъмъ суза,
 Умложав'о жалость Орондату,
 И да нисамъ знао съ чимъ бы нѣга

Утѣшити мог'о, знаюћ' добро,
 Одъ куда му жалость проистиче.
 Но при свемъ томъ я самъ се трудю,
 У намери противити му се,
 И миліи будући ми животъ
 Нѣговъ, одъ мог' собственогъ живота,
 Све што годъ самъ у томъ станю мог'о
 Око нѣга радит', радю самъ.
 И кадъ самъ се већъ после одъ суза
 Уздржати могао, рекнемъ му;
 Господине! зар'те е већъ тако,
 Твой здравъ разумъ оставит' могао,
 Да шта радишъ, да незнашъ шта радишъ?
 Кадъ онъ позна мой говоръ, то одма,
 Усили се той окренут' страны,
 Съ кое мене чу, и онъ рекне ми:
 О! Араксе! еси л' ты любезный,
 Я самъ я му одговоримъ нато.
 О! Араксе буди Богу хвала,
 На промислу нѣговомъ, онъ рече,
 Кои те е мене сачувао,
 У невољи садъ да ми помогнешъ,
 Да ме твоіомъ уморишъ десницом.
 И ако с' ты іошъ мой Араксъ верни,
 Како можешъ безчовечность овій,
 Мучителя мои ты трцити?
 Господине! я му одговоримъ,
 Као и ты, я самъ слабъ и ранѣнъ,
 И толико едва имамъ снаге,
 Да ти могу казат', ако будешъ
 Дуго остат' у той дрзливости,

Да ћешъ ярость на себе Богова
 Съ тимъ навући. Ты ћешъ мою на се,
 Орондаты ми нато одговори,
 Ако у той заостанешъ мисли;
 И ако с' ты іошъ мой Араксъ драги,
 То б' требало, да ти є миліи
 Мой миръ, него л' ове муке горке;
 И коима с' іошъ подвргнут' имамъ.
 И ако ты редка къ мени любовь
 Іошъ са свимъ се оладила ніє,
 Непротив' се томе што я желимъ,
 Избавит' се одъ мука и туга,
 Но садъ, садъ ми у найвећой нужди,
 Знаке твое верности покажи,
 Бр' садъ ми є помоћъ твоя нужна,
 Безъ кое я умрети немогу.
 Я самъ му се толико дивіо
 Израженю овомъ, да речице
 Нѣму нисамъ одговорит' мог'о;
 Но потокомъ изливени суза
 Надокнадимъ, што у грдной туги
 Нѣму речма казати немого.
 Међу тимъ се онъ жалостно тако
 На судьбину свою горку тужаш',
 Да околостоећима свима
 Почну течи изъ очію сузе.
 Сладки брате и любезни друже
 Артаксерсе, съ навлаженимъ лицемъ,
 У найвећой ово рекне туги,
 Ако сасвимъ забвео ме ниси,
 Ако с' дружбе опоминѣши наше,

И ако ме іошъ и мртавъ любишъ
 Избави ме одъ ови злотвора,
 Кой за тобомъ поѣи ми недаду.
 Ты сбогъ мене умре, а я оста,
 Мы се сладки растадосмо друже.
 Ты с' опрости овій светки беда,
 Я остадо, да с' мучимъ и патимъ,
 Кадъ крвници овій недаду ми,
 Поитити, и за тобомъ поѣи.
 И к'о што се опоминѣмъ добро,
 На последнѣмъ твогъ живота концу,
 Ти ми рече, съ Богомъ остай Брате,
 И последнѣ твоє намеренѣ,
 То є было, да ми твою любовь
 И на концу последнѣмъ докажешъ,
 И за мою да погинешъ любовь.
 Садъ способа и начина немамъ,
 Да ти твоє я затворимъ очи,
 А и мое веѣъ за дуго нису
 Отворене, веѣъ да сузе лію,
 И да жалость око себе гледе.
 О! вы злобній и пакостни Бози,
 Кадъ сте крви човеческе жедни,
 И кадъ Вама упалѣна ярость
 Са толико тисуѣа войника,
 Кое царъ Мат' прине Вамъ на жертву,
 Немогаше с', крвлю уталожит',
 Зашт' тогъ цара съ сыномъ му заедно,
 Крвъ нетесте, место Артаксерса.
 Тако, тако, да, да, зна естество,
 Тако, тако, изгублѣни отче!

Како бы ти было да самъ съ тобомъ
 Заменуо любезног' ми друга;
 И да самъ га съ тимъ искупит' мог'о,
 На страну бы естества законе
 Оставио и то б' учиніо.
 О! несрећна и бедна Статіро,
 Запеванъ онъ далъ продужи,
 Како самъ то пострадао, што си
 Наложила ты мени да чувамъ,
 И съ каквимъ љу образомъ предъ тебе
 Изиди' моћи, кадъ самъ тако тебе
 Съ превеликимъ увредіо греіомъ.
 Шта љу теби онда одговорит',
 Кадъ за Брата пытати ме почнешъ,
 Брата, кои нашу срећу зида,
 Кога си ми чуват' наложила,
 И обвезанъ комъ самъ съ целимъ светомъ.
 Тугу ову съ таковимъ є гласомъ
 Изражава'о да б' и каменъ тврди,
 У срдце се претворит' морао.
 Што се мене тиче, я видећи,
 Да су тужбе нѣгове праведне,
 Допустимъ му нека се истужи,
 Нек' одлакша срдцу своме:
 Нити самъ му у томъ препятствіа
 Творит' тео, єр' самъ то судіо,
 Да ље време жалость му и само
 Растерати, и срдцу одлакшат';
 Кое човекъ, ма онъ быо кои,
 Учинити садъ небы могао.
 После краткогъ мира и љутаня,

Почне опетъ, вапевку овако:
 Орондате несрећни и бедни!
 О! Статіро несрећна и бедна,
 О! несрећни прінче персіянскій,
 Каква с' сгоди на вама промена,
 И несрећу какву дочекасте.
 О! несрећна ноћи, о! виђенъ,
 Догађаю о! найжалостніи,
 Как' ме стура у найдублю пропасть
 Очаяня, туга, и несрећа?
 О немили и о вѣрни друже
 О любезни брате Артаксерсе!
 Твои први, как' быяу мудри,
 Сви совѣти, и како бы срећанъ
 Мог'о быти Орондатъ, да чувство
 Тимъ слѣдоват', непренятствова му —
 Лекари му сви доказиваше,
 Да изъ ове превелике туге
 Мораћему слѣдоват' опасность;
 Но совѣте онъ презираш' нѣине,
 И ако имъ кадъ што одговори,
 То у томъ му с' состояше речи,
 Да му само допусте умрети.
 У овакомъ занимаю онъ е
 Овогъ дана већу часть провео,
 Све послове друге оставившій.
 И я, само ако самъ текъ уста
 Отворію, да му што годъ кажемъ,
 И мене е одма изгрдію,
 К'о и друге; и већь самъ се сумнят'
 О нѣговомъ почео спокойству,

Кадъ некако то ми на умъ дође,
 Да с' любов'ю покушамъ Статире
 Сбивше се зло избит' му изъ главе,
 И понудит', да за любовь нѣну
 Већъ несрећне овако принцезе,
 Коя туђу садъ требуе помоћъ,
 Дане свога живота продужи.
 Кадъ самъ дакле, после горке тужбе,
 Уздисаня, и жалостногъ плача
 Видіо га, да с' мало смиріо,
 И погледо къ небу да е бац'о;
 Господине! рекнемъ му, нежелимъ,
 Осећаня да ти буду лакша,
 Но колик' е можно желіо бы,
 Къ себи мало да дођешъ, и страсти
 Те жалостне твое да обуздашъ.
 Те праведне сузе што изливашъ,
 Немогу ій и нећу осудит',
 Но то твое црно очаянѣ,
 Одобрити нипошто немогу,
 Сузе твое, кое си излив'о,
 Да си човекъ осведочаваю,
 Но противно овомъ са свимъ радишъ,
 Што с' стаманит' себе науміо,
 Садъ, кадъ ти е живит' найнуждніе.
 А будући да никаква теби
 Неползую садъ представленія,
 И да ніе нужно ни съ узроцы,
 Были оній ма какви имъ драго,
 Нит' съ яросћу велики Богова,
 За кое си садъ заборавіо,

Трудити се о твоѣмъ избавленію:
 Опрости ми Господине! само,
 На послѣднѣмъ твоѣмъ живота концѣ,
 Што ти ону представлямъ принцезу,
 Коіой дане ты свое посвети,
 Да безъ нѣне волѣ и безъ знаня,
 Жизнь себи прекратити желишь.
 Разсуди текъ то добро молимъ те,
 Ако добро то разсудитъ можешь,
 Да бы съ твоимъ упорносѣю ономъ
 Увредіо самртно Статіру.
 Господине! та опомени се
 Какъ си іой обѣщавъ о верность,
 И пріимію какъ с' любовь нѣну,
 И какъ бы садъ е увредіо.
 Та доста е нѣой и досадъ было,
 Доста велимъ, ер' е жалость друга,
 И безъ твое, у гробъ спратитъ кадра.
 И можъ да веѣ ни живила неби,
 Нитъ медъ живимъ досадъ брояла се,
 Да е твоя необдржа любовь.
 Заиста ти Господине! кажемъ,
 Да зле, она, своегъ живота дане,
 Текъ за твою продужава любовь:
 И нѣойзи е помоѣ твоя нужна,
 И добро бы какъ судимъ было,
 Кадъ е небы у овако бедномъ,
 Безъ помоѣи, оставію, станю.
 Господине! молимъ те покорно,
 Промисли се о томъ, што ти каза.
 И веруй ми, ако мислишь, да се

Представля ти ово, као шала,
 Заиста ће судит', да е ниси,
 Нигда право любити могао.

Желіо самъ съ овакій узроцы
 Одвратити нѣга одъ намере,
 Кои нису банъ безплодни были:
 Истина е да ми ништа ніе
 Онъ на оно одговорит' тео,
 Но кадъ о томъ што му я казива,
 Промисли се добро и разсуди,
 И друге е, кое самъ му лено,
 У свомъ реду, и на своме месту,
 Казивао узроке, саслушо.

Лекари су и на мое станъ
 Гледајући, мени казивали,
 Да почивамъ у постелѣи мирно,
 И колико могуће ми буде,
 Да се чувамъ одъ говора млога;
 Но при свемъ томъ, я се мог'о нисамъ
 Смирит', догодъ Господина мога
 Мало нисамъ, смирена видіо.
 Истина е, да и онъ већъ ніе
 Тако горко, као пре тужіо,
 И лекаромъ већъ допуштао,
 Прегледат' му ране и завіят'.
 Видећи я да онъ трцельиво
 Све лекаре, кои око рана
 Занимаше с' нѣгови, већъ сноси,
 И я почнемъ у свачемъ ѣй слушат'.

Кои строго, садъ на ново мени,
 Заповеде да ништ' неговоримъ.
 Мой Господинъ, са свимъ садъ у себи
 То намисли, да слуша лекаре,
 И колико зависи одъ нѣга,
 Свой плачевни животъ да продужи,
 Да юшъ свою любезну Статіру
 Може видит', и одъ нѣ искати
 Дозволеня, себе да стамани.

После битке трећи данъ чуемо,
 Одъ градскога првогъ старешине,
 Да су Скити, осетившій, да су
 Малаксават' почели, границу
 Већъ персіе прешли, и отишли:
 Покупившій найпре мртва тѣла,
 Како Скитска тако и Персійска
 И спалившій да неби птицама
 И звериньи остала за рану.
 Ово кадъ ми чусмо изгубисмо
 Сву надежду, да Артаксерсесу,
 Последню честь одати можемо.
 На два дана после тогъ чуемо,
 Да Артабазъ изгубив' Идапса,
 Сына свога, и брата Тіріву,
 Изъ међъ Бірзе, и града Силине,
 Да е свою уставіо войску;
 И добившій после царскій налогъ
 Къ Персеполю съ заоставшомъ войскомъ
 Да поити, противъ Александра
 Великога кои е већъ быо

У државѣ персійске ушао,
 По границы, кадъ е заповести
 Нуждне изд'о, и све уредію,
 Да се крен'о къ Персеполю граду.

Царь, царице, и обе принцезе,
 Ове братомъ, а они за синомъ,
 Горке, како сузе, проливаше
 Немогу ти ни реч'це споменут'
 Будућ' тамо да мы ниємо были.
 Но како смо после чути могли,
 Царь е веѣма жалію за синомъ,
 Него што бы за свимъ државама,
 А принцезе, ни за какво нису,
 После смрти овогъ принца славногъ,
 Безъ предѣла кога су любиле,
 Веѣхъ мариле увеселеніе.
 О ньима е човекъ судит' мога'о,
 Да одъ плача жалостногъ и многогъ,
 Мораѣду у гробъ преселит' се.
 И заиста у Асіи нигда',
 Као што се говори по свету,
 После смрти, принць ни еданъ ніе,
 Медь сродницы и медь поданицы,
 Таку тугу и скорбъ оставію,
 Као што е Артаксерсесъ бедни.
 Што с' насъ тиче, то могу ти казат',
 Да ранѣни мы быясмо яко,
 Особито мой Господинъ, тако,
 Съ много рана изранѣнъ быяше,
 Да морасмо цели шесть месецы

У постелѣи лежат' и лечит' ій.
 Господине! молимъ те, разсуди
 Господина мога безпокойство,
 Кои грднои предавшій се туги,
 Смртъ е само за то одоцняв'о,
 Да іош едномъ пооди Статіру;
 Но болестъ му у томъ препречава
 Што скоріе да с' врати прінцезы,
 Кудъ га любовь врло нагонява.
 Непрестано онъ е име нѣно
 Споминяю, и тисући пути,
 Любіо е сплетъ одъ коса нѣени,
 Кои му е при растанку дала.
 Кадъ примѣти я здравит' да почо,
 Науми ме послати прінцези',
 У Персеполь, радъ какви новина,
 Но текъ што ми поче наручиват',
 Како ѣу му поздравит' прінцезу,
 Сва ми моя понови се боля,
 Тако, да самъ неколико дана,
 После нег' онъ, изъ постелъ уст'о.
 Тай га случай на ново огорчи,
 Ёр' ни едномъ одъ слугу несмевшій
 Тайну ову открит', чекао е,
 Обоица докъ се дигли нисмо.
 Изъ међу тогъ управитель градскій,
 Двапутъ насъ е на данъ поодао,
 Кои еданъ честанъ стараць бившій,
 Новине е нама саобштав'о
 Кога радо мы свагда слушасмо.
 Изъ медъ прочи еданпутъ намъ дође

Преко мере съ невеселимъ лицемъ.
 За узрокъ га кадъ мой принцъ занята,
 Што е тако невес'о и снужденъ,
 Одговори: Господине принче!
 Садъ башъ тече несреѣни сатъ онай,
 Насъ Богови у комъ оставляю:
 И у комъ се свомъ Персіискомъ двору
 Приближуе найвеѣна несреѣна,
 Но не само двору, шта я кажемъ,
 Веѣъ све целой држави Персіиской.
 Ово мало неколико рече,
 Господину момъ желю подпали,
 О новини извѣстит' се овой:
 Управитель седшій, поредъ принца
 'Вако почне: Господине Принче!
 Александеръ, кой е свудъ разглашенъ,
 Веѣъ е Граникъ *) рѣку пребродіо,
 И нашу е предъ нѣга послату
 Войску, да му препоне на путу
 Твори, съ шакомъ растерао людій.
 Овакова чуда починившій,
 Знаменити овай мужъ предъ светомъ,
 К'о Богъ скоро поштѣе с' одъ люди.
 Рѣка ова брза и дубока,
 Крозъ високе текуѣа брегове
 Преко кое редакъ човекъ преѣе,
 У побѣды пречацъ учини му.
 Ояъ самъ собомъ найпре у ню скочи,
 И орабри съ тимъ войнике свое,

*) Граникъ, годъ гране, Србско наименованіе.

Сва му войска за нѣмъ у ню скака,
 И ма да се у топише млоги,
 Млоги опетъ на суво изыѣу,
 Ма да имъ се наши противише.
 Съ копльи найпре битку они почну,
 А кадъ имъ се копля поломише,
 Тадъ мачеве свое потргоше,
 И велики Александеръ самъ е,
 Два юнака наша погубіо,
 Два юнака, два войбоде славна
 Спїтрїдата, и славногъ Рїзаца,
 За кое си мислимъ чутъ могао,
 Ёр' су славни и на гласу были.
 Македонцы, по примѣру царскомъ,
 Слѣдуюћи, чуда починише,
 И колико можно е, да скратимъ,
 Кажемъ, да е трїестъ ил' четрестъ
 Падшій нѣни у битки войника
 Наплатило с' съ крвлю нашій людїй
 Погинути тридесетъ тисућа,
 И оставша да е наша войска
 Бегаюћ' изъ предъ непрїателя,
 Место битке нѣму уступила,
 Са свомъ за бой справомъ и оправомъ.
 Но съ побѣдомъ онъ томъ ситъ nebude,
 Већъ кромъ те, стра, войсцы намъ зададе,
 Текъ именемъ еднымъ голимъ само,
 Тако, да му с' млога и велика
 Безъ противства предадоше места,
 Особито славни градъ Сардіна,
 У край мора гордо уздигнути

Тогъ предѣла место поглавито,
 Предаде му с' безъ свакогъ противства,
 Исто тако и други градови,
 Предаше се нѣму безъ противства
 Кромъ два славна и велика града,
 Мілітона и Алікарнаса,
 Но и ове, после мали дана,
 Онъ освои и съ нѣима савъ предѣлъ
 После тога къ Памфіліи пође,
 И предѣле све освои нѣне.
 И садъ Пресій Боговима силнимъ
 Побѣде му приписую ове;
 Зато, шти е у томъ краю море,
 Кое увекъ колебано бѣше,
 Садъ у миру предъ нѣимъ почивало,
 Кудъ съ лаѣама онъ иѣи мисляше,
 Ма комаѣе, да е съ други страна,
 Подавлѣни не далеко лаѣа,
 Къ брегу морскій ветриѣ дотерыв'о.
 И у овомъ виѣаше нѣму,
 И естество угождатват' само.
 После седне на галіе съ войскомъ,
 И на тима преѣе Бселъ рѣку,
 И удари на Тисидіоце,
 И Фрігію сву целу освои.
 Садъ се другой онъ окрене страны
 Пафлагоніи и Кападокіи,
 Да на горнѣ предѣле Асіиске
 Ту удари, и да іѣ освои.
 Царъ нашъ, когъ те промене нимало
 Уплашиле нису, не далеко

Одъ тврдынѣ сузе *) съ войскомъ стая.
 Да препоне томъ непріятелю
 У државу, кои є безъ знаня
 Ушао му, и велике штете
 Починію, гради, и направи,
 Одъ прилике съ триста коняника.
 Чудни су се Господине драги!
 О великогъ Александра войсцы
 Свудъ по свету разнесли гласови.
 Нѣгова є войска одабрана,
 Одъ избрани и стари войника,
 Юшъ кодъ отца нѣговогъ Філіпа,
 Оружіе кои су носили.
 Прости му є войникъ к'о капетанъ,
 А капетанъ као царь обученъ.
 Око нѣга велике прінцеве
 Кое видит' и предусрест' мог'о,
 Морао є свакогъ предусретат',
 К'о великогъ самогъ Александра,
 Бр' колико годъ нѣи ту быяше,
 Свак' изгледа, ко' самъ Александеръ.
 Ево ово новина быяше,
 Кою нама управитель каза,
 И кою мой господинъ слушаше,
 Съ уздисанѣмъ, и врло жаляше,
 Што Даріи, у овомъ опасномъ,
 Станю, бити у помоћи немож'.
 О! Богови, рече онъ у себи,
 Заръ великогъ тога Александра
 Безпредѣлно вы тако любите,

*) Суза, Србска речъ.

Да за любовь нѣгову све друга,
 Презирете и найболѣ люде.
 После тога псоваше лѣкаре,
 Што му тако споро ране лече,
 И силно имѣ благо обећава,
 Што скоріе ако га излече.
 Я немогу казатъ узрокъ прави,
 Шта га брже изъ постелѣ диже,
 Или желя што устатъ желяше,
 Ил' се болѣ трудише лѣкари,
 То е доста, да му с' очевидно
 Повраћава и снага и здравлѣ.
 И беседу да прекратимъ мою,
 После едногъ іошѣ месеца дана
 Онъ устаде изъ постелѣ свое,
 И за свой путь способанъ постаде.
 Но пре нег' што кренемо се съ места,
 Разумемо, да е Александеръ
 Освоіо већѣ Пафлагонію,
 И што брже и Кападокію
 Да се себи поярмити нада.
 Мой Господинъ, кой е и другчіе,
 Кромъ съ Даріомъ свезе, Александра
 Великога, завидіо славы,
 И толикимъ силнимъ побѣдама;
 Кадъ у себи ту осети снагу
 На свогъ коня да с' може попети,
 И кадъ съ честнимъ градскимъ правителѣмъ,
 Опрости се, кои му е млоге
 Указыв'о дружбе и услуге,
 Градињѣ Бірзу на вѣки остави.

Къ Сузы, гди е царь са станомъ было,
 Мы одавде управо одемо.
 Но едва смо текъ два ил' три дана,
 Ту у миру пробавити могли,
 Кадъ чуемо, да е Александеръ
 Къ Ціліціи приближавао се.
 Мы предъ нѣга поѣмо, но пре нег'
 Што стигнемо тамо, мой Господинъ
 Особито гласъ жалостанъ чуе,
 Кои са свимъ срдце му порази.
 А гласъ тай е, смръть Мемнона славногъ
 Одабраногъ войводе Даріиногъ,
 И велики Александеръ ког' се
 Ніе мало удвоя страшіо,
 Изъ ненада гласъ Орондатъ чувшій
 Овай, сузе премлоге излива
 Сотимъ више, што красна Варсіна
 Мужа свога оплакиваюћи
 Нѣму ову жалость удвоява.

Араксъ, іошъ бы ову повѣсть далъ
 Продужіо было, да ноѣ ніе
 Наступивша, ту му прекратила.
 Лісімакъ е тако радо ову
 Повѣсть пуну удивленя слущіо,
 Да се ніе ни сеѣао да е
 Време скоро на свой покой ићи:
 Зато, садъ, кадъ, у собу уѣду,
 Къ Орондату Лісімакъ приступи,
 Желеѣ' дознат', ели му што болъ,
 Но видеѣ' га да у миру спава.
 Оде, и самъ, у свой креветъ леже.

Край кнѣиге друге.

P19Sr II 417/2.1

У НОВОМЪ САДУ,

Народна Книгопечатња Др. Дан. Медаковића.

1852.
